

Kamilla Kurczewska

Zakres danych o obywatelach gromadzonych przez organy administracji rządowej w ostatnich 15 latach¹

The scope of data about citizens collected by the government administration in the last 15 years

The article presents changes in the method and scope of data collected and processed about citizens by government administration that have occurred over the last 15 years. During this time, there has been a significant increase in the number of areas in which data is collected, as well as the level of detail of the data itself. The reasons for the changes are the development of technologies for managing large data sets, adapting legislation to EU standards, increasing the number of public benefits and services, and increasing the scope of control and supervision exercised by administrative bodies. The article also presents changes in the methods of obtaining data.

Keywords: government administration, personal data, digitalization, citizen, GDPR

Autorka prezentuje zmianę sposobu oraz zakresu zbieranych i przetwarzanych danych o obywatelach przez organy administracji rządowej, jaka nastąpiła w ciągu ostatnich 15 lat. W tym czasie znacznie wzrosła liczba obszarów, w których zbierane są dane, jak również szczegółowości samych danych. Powodami zmian są: rozwój technologii zarządzania dużymi zbiorami danych, dostosowywanie prawodawstwa do standardów unijnych, zwiększanie liczby świadczeń i usług publicznych oraz zwiększanie zakresu kontroli i nadzoru sprawowanego przez organy administracji. W opracowaniu przedstawiono także zmiany sposobów pozyskiwania danych.

Słowa kluczowe: administracja rządowa, dane osobowe, informatyzacja, obywatel, RODO

Doktor nauk prawnych, magister filozofii, specjalista ds. systemu gospodarczego Biura Analiz Sejmowych ■

Kancelaria Sejmu, Biuro Analiz Sejmowych, Wydział Analiz Społecznych i Ekonomicznych, Zespół Oceny Regulacji Prawnych, WARSZAWA, POLSKA ■

kamilla.kurczewska@sejm.gov.pl ■ <https://orcid.org/0000-0001-9088-1419>

Przedmiot i cel opracowania

Opracowanie ma na celu odpowiedź na pytanie: „jak w ciągu 15 lat – od roku 2008 do 2023 – prezentowało się «zbieranie danych o obywatelach przez rząd». Jak zwiększyła się liczba informacji o obywatelach, jakiego rodzaju są to dane, jak zmieniła się metodyka zbierania danych?”.

Na podstawie analizy materiału w postaci upoważnień normatywnych do przetwarzania danych powiązanych z osobami fizycznymi wprowadzanych do

¹ Informacja na temat zbierania danych o obywatelach w okresie ostatnich 15 lat sporządzona 19 października 2023 r. na zlecenie posła Koła Poselskiego Konfederacja; BAS-WASiE-1847/23.

ustaw w wersjach obowiązujących od grudnia 2008 r. do września 2023 r. zostaną przedstawione: zmiany liczby tych upoważnień, zmiany dziedzin, w których te upoważnienia były udzielane, zmiany w zakresie rodzaju danych oraz zmiany metod gromadzenia danych.

Materiał i metoda

W opracowaniu przyjęto, że teksty aktów prawnych będące źródłem prawa muszą wyznaczać, co najmniej ogólnie, podstawę prawną gromadzenia i przetwarzania danych obywateli. Ustawa zasadnicza określa, że organy władzy publicznej, w tym organy administracji rządowej mogą działać wyłącznie w granicach i na podstawie prawa, nie mogą pozyskiwać i gromadzić innych informacji o obywatelach niż niezbędne w demokratycznym państwie prawnym, a jeśli gromadzą takie informacje, to zasady i tryb takiego gromadzenia musi określić ustawa². Ponieważ zasada ta obowiązywała zarówno w 2008 r., jak i w 2023 r., przedmiotem analizy stały się przede wszystkim teksty ustaw publikowanych w Dziennikach Ustaw oraz, w niezbędnym zakresie, rozporządzenia UE publikowane w Dziennikach Urzędowych UE w wersjach obowiązujących w dniu 5 września 2023 r. oraz w wersjach obowiązujących w dniu 31 grudnia 2008 r. W tekstach aktów odszukano przepisy dotyczące danych powiązanych z osobami fizycznymi oraz wyselekcjonowano zbiór aktów, w których ustawodawca użył rozwiązań normatywnych dotyczących danych powiązanych z osobą fizyczną, przetwarzanych przez administrację rządową.

Oprócz źródeł w postaci tekstów aktów normatywnych dla identyfikacji poszczególnych „miejsc zbierania danych” wykorzystano pomocniczo również Repozytorium Standardów Informacyjnych (RSI) prowadzone przez Główny Urząd Statystyczny³, informacje Ministerstwa Cyfryzacji dotyczące rejestrów kluczowych⁴ i wizualizacje z Systemu Inwentaryzacji Systemów Teleinformatycznych (SIST)⁵ używanych w administracji publicznej. Metoda ta pozwoliła zidentyfikować większość upoważnień ustawowych. Jednakże w sytuacji, gdy ustawodawca używał innych określeń lub opisów w tekstach normatywnych niż przyjęte podczas selekcjonowania materiału, lub też nie było informacji w pomocniczo przejrzanym RSI oraz innych materiałach o takich upoważnieniach, to mogły zostać pominięte.

W opracowaniu przyjęto, że:

- analizie zostaną poddane te regulacje, które dotyczą obywateli RP – osób fizycznych opisywanych w aktach normatywnych przez zestaw cech pozwalających

² Zob. art. 7 oraz art. 51 ust. 2 i ust. 5 Konstytucji, Konstytucja z Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. nr 78, poz. 483, ze zm.

³ <https://rsi.stat.gov.pl/#/>.

⁴ <https://www.gov.pl/web/ia/systemy-i-rejestry>.

⁵ <https://sist.itl.waw.pl/>.

jących na indywidualną identyfikację, tj. przede wszystkim: imię i nazwisko lub/i numer PESEL. Pominięto przetwarzanie danych cudzoziemców lub bezpaństwowców. Ponadto pominięto dane przetwarzane w związku z zatrudnianiem osób fizycznych w administracji publicznej, dane pozyskiwane w związku z prowadzonymi postępowaniami w indywidualnych sprawach administracyjnych (tj. np. pozyskiwanych w postępowaniu dowodowym)⁶ oraz w udzielaniu zamówień publicznych – prowadzonych przez organy administracji. Pominięto analizę danych powiązanych z osobami fizycznymi, a dotyczących wyłącznie technicznych aspektów zarządzania tymi danymi (tj. występujących w opisie procedury wprowadzania, utrwalania i adresowania danych – jak np. data złożenia wniosku czy wydania dokumentu),

- organy administracji rządowej będzie rozumiany jako wszystkie jednostki organizacyjne wykonujące administrację rządową. Administrację rządową wykonują nie tylko organy naczelne (rząd RP) i terenowe jednostki administracji rządowej, ale również jednostki organizacyjne nie będące organami administracji: jednostki budżetowe, agencje wykonawcze, państwowe osoby prawne⁷, a w pewnym zakresie organy samorządu terytorialnego, jako zadania zlecone⁸. W opracowaniu uwzględniono również dane, które są gromadzone przez podmioty nie wykonujące administracji rządowej – jednakże zobowiązane na podstawie przepisów do przekazywania tych danych administracji rządowej⁹, jak również dane gromadzone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych¹⁰,
- „zbieranie danych” będzie rozumiane jako „przetwarzanie”, tj. według wykorzystanej ze względu na swoją użyteczność definicji sformułowanej w art. 4 pkt 2 RODO¹¹: „operacja lub zestaw operacji wykonywanych na danych osobowych lub zestawach danych osobowych w sposób zautomatyzowany

⁶ W postępowaniach prowadzonych zgodnie z Kodeksem postępowania administracyjnego oraz ustawą o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

⁷ Zob. listę takich jednostek np. w art. 3 ustawy z 16 grudnia 2016 r. o zarządzaniu mieniem państwowym, t.j. Dz.U. 2023, poz. 973.

⁸ Na przykład przepis: „zadania marszałka województwa, o których mowa w [...] są zadaniami z zakresu administracji rządowej”, ustawa z 24 listopada 2017 r. o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych, t.j. 2023, poz. 1394, ze zm.

⁹ Zob. art. 4a. ustawy z 19 kwietnia 1991 r. o izbach aptekarskich, t.j. Dz.U. 2021, poz. 1850: „Okręgowa rada aptekarska za pośrednictwem Naczelnej Rady Aptekarskiej udostępnia systemowi informacji w ochronie zdrowia, o którym mowa w ustawie z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie informacji w ochronie zdrowia (Dz. U. z 2021 r. poz. 666 i 1292), dane objęte rejestrem farmaceutów”.

¹⁰ Z uwagi na to, że „W zakresie prowadzonej działalności [...], Zakładowi przysługują środki prawne właściwe organom administracji państwowej.” – art. 66 ust 4 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1230.

¹¹ Art. 4 pkt 2 rozporządzenia PE i Rady UE z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swo-

lub nieautomatyzowany, taka jak zbieranie, utrwalanie, organizowanie, porządkowanie, przechowywanie, adaptowanie lub modyfikowanie, pobieranie, przeglądanie, wykorzystywanie, ujawnianie poprzez przesłanie, rozpowszechnianie lub innego rodzaju udostępnianie, dopasowywanie lub łączenie, ograniczanie, usuwanie lub niszczenie”.

Zestawy danych identyfikacyjnych osób fizycznych są używane w wielu systemach/rejestrach/ewidencjach/platformach w różnych zestawieniach – zostały więc omówione w zbiorczej postaci w pierwszych czterech podpunktach rozdziału *Obszary przetwarzania danych przez podmioty wykonujące administrację rządową*. W pozostałych podpunktach tego rozdziału przedstawiono poszczególne obszary tematyczne przetwarzania danych osób fizycznych, jednakże w sposób bardzo skrótowy. Zamieszczenie jedynie podstawowych informacji o każdym z nich (tj. o podmiotach przetwarzających, rodzajach systemów/rejestrów/ewidencji/, unikalnych danych, które przetwarzają te systemy, podstawach ich funkcjonowania, powiązaniach formalnych z innymi systemami/rejestrami/ewidencjami, sposobach zasilania danymi i ograniczeniach czasu ich przetwarzania oraz celach i uzasadnieniach ich używania) wymagałoby przygotowania tekstu o szacunkowej objętości powyżej 300 stron standaryzowanego maszynopisu.

Obszary przetwarzania danych przez podmioty wykonujące administrację rządową

W opracowaniu wyróżniono 25 obszarów przetwarzania danych przez organy wykonujące zadania z zakresu administracji rządowej.

■ Dane identyfikujące osobę fizyczną indywidualnie oraz przez powiązanie z osobami spokrewnionymi i spowinowaconymi, i krajem

Dane identyfikujące osobę fizyczną indywidualnie, przetwarzane na podstawie upoważnień ustawowych, to: imię, imiona, nazwisko, nazwisko rodowe, płeć, numer PESEL (Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności), data urodzenia, miejsce urodzenia, kraj urodzenia; dane biometryczne: wizerunek, odciski palców¹², odwzorowanie własnoręcznego podpisu. Ponadto: zagraniczny numer identyfikacyjny służący do identyfikacji ludności¹³.

podnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE, Dz.Urz. UE L 119 z 2016 r., s. 1; dalej: RODO.

¹² W ramach Grupy Architektury Danych Rady Architektury IT KRMC wybrano zestaw podstawowych własności osoby fizycznej, które powinny być udostępniane jako referencyjne na potrzeby realizacji zadań publicznych, dla wszystkich rejestrów publicznych i systemów IT. Zestaw ten prezentowany jest w postaci diagramu referencyjnych własności podstawowych osoby fizycznej. Zapewne te ustalenia staną się przesłanką do wzbogacania rejestru PESEL w kolejne atrybuty, <https://www.gov.pl/photo/d3f9d6a7-952c-432d-8fcf-5b93becd18ed>, <https://www.gov.pl/web/ia/osoba-fizyczna---model-wlasnosci-podstawowych>.

¹³ Ustawa z 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym, t.j. Dz.U. 2023, poz. 883.

Imię patronimiczne, nazwisko alternatywne i określenia dodatkowe („pierwszy”, „junior”), obecnie nie są wskazane jako atrybuty identyfikujące w aktach prawa obowiązującego, podobnie – znaki szczególne, wzrost, kolor oczu.

Dane identyfikujące osobę fizyczną przez powiązanie z osobami spokrewnionymi i spowinowaconymi oraz małżonkiem to: imiona i nazwiska rodowe rodziców, numery PESEL rodziców, jeżeli zostały im nadane; stan cywilny, imię i nazwisko rodowe oraz numer PESEL małżonka, jeżeli został mu nadany. Ponadto: dane przedstawicieli ustawowych, osoby pozostającej we wspólnym pożyciu, członka rodziny pozostającego we wspólnym gospodarstwie domowym¹⁴.

Dane identyfikujące osobę fizyczną według atrybutów ją charakteryzujących są wprowadzane pierwotnie w rejestrach aktów stanu cywilnego, w rejestrze PESEL i w rejestrze dowodów osobistych oraz rejestrze paszportów (dane biometryczne).

Rejestr aktów stanu cywilnego prowadzony jest od 2015 r. w scentralizowanym systemie teleinformatycznym. Jego utrzymanie i rozwój zapewnia minister właściwy do spraw informatyzacji. Rejestr jest zasilany informacjami podawanymi przez uprawnione osoby fizyczne i wprowadzanymi przez organy gminy (jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej). W rejestrze przetwarzają się dane indywidualnie identyfikujące, dane dotyczące stanu cywilnego: urodzenia¹⁵, małżeństwa¹⁶, zgonu¹⁷ oraz uznań ojcostwa.

¹⁴ Ustawa z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2561.

¹⁵ Protokół zgłoszenia urodzenia zawiera: 1) nazwiska, imiona oraz nazwiska rodowe, daty i miejsca urodzenia rodziców dziecka, numery PESEL rodziców dziecka, jeżeli zostały nadane; 2) oświadczenie o wyborze imienia lub imion dziecka; 3) nazwisko dziecka; 4) datę i miejsce urodzenia dziecka; 5) obywatelstwo dziecka; 6) obywatelstwo rodziców dziecka; 7) nazwisko i imię osoby zgłaszającej urodzenie oraz oznaczenie dokumentu tożsamości tej osoby; 8) miejsce sporządzenia aktu małżeństwa i oznaczenie tego aktu lub miejsce sporządzenia aktu urodzenia każdego z rodziców dziecka i oznaczenie tych aktów; 9) nazwisko i imię biegłego lub tłumacza, jeżeli brał udział w czynności; 10) adres do korespondencji osoby zgłaszającej urodzenie; 11) nazwisko i imię kierownika USC przyjmującego zgłoszenie.

¹⁶ Protokół przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński zawiera: 1) nazwiska i imiona osób, które zawierają małżeństwo, nazwiska rodowe, stan cywilny oraz daty i miejsca urodzenia; 2) miejsce i datę zawarcia małżeństwa; 3) nazwiska i imiona oraz nazwiska rodowe rodziców osób zawierających małżeństwo; 4) nazwisko, które każdy z małżonków będzie nosił po zawarciu małżeństwa; 5) zgodne oświadczenie w sprawie nazwiska dzieci zrodzonych z tego małżeństwa; 6) nazwiska i imiona świadków; 7) nazwisko i imię biegłego lub tłumacza, jeżeli brał udział w czynności; 8) nazwisko i imię kierownika urzędu stanu cywilnego albo konsula przyjmującego oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński.

¹⁷ Protokół zgłoszenia zgonu zawiera: 1) dane osoby zmarłej, w tym jej nazwisko, nazwisko rodowe, imię (imiona), datę i miejsce urodzenia, stan cywilny, obywatelstwo

Rejestr PESEL jest również centralnym zbiorem danych prowadzonym w systemie teleinformatycznym. Utrzymanie i rozwój rejestru także zapewnia minister właściwy do spraw informatyzacji. Rejestr PESEL nie gromadzi wszystkich danych, które wchodziły w skład „modelu podstawowego osoby fizycznej” (atributy rekomendowane w modelu ISA2 CPV), takie jak nazwisko alternatywne, czy też przechowywane w wielu innych rejestrach, jak adres zamieszkania czy dane kontaktowe. Gromadzi tylko część tych danych i również – jako rejestr pierwotny – część danych, które nie wchodziły w skład tego modelu, i nie są powszechnie wykorzystywane (jak wyjazd za granicę RP)¹⁸.

Zarówno rejestr dowodów osobistych, jak i rejestr dokumentów paszportowych oprócz danych z systemu PESEL przetwarzają dane biometryczne: fotografię (zdjęcie biometryczne)¹⁹; odciski palców, odwzorowanie własnoręczne-

i numer PESEL, jeżeli są znane zgłaszającemu zgon; 2) datę, godzinę oraz miejsce zgonu albo jeżeli nie są znane – datę, godzinę oraz miejsce znalezienia zwłok; 3) nazwiska, nazwiska rodowe, imiona rodziców osoby zmarłej, jeżeli są znane; 4) nazwisko, nazwisko rodowe, imię (imiona), numer PESEL małżonka osoby zmarłej, o ile w chwili śmierci pozostawała ona w związku małżeńskim, jeżeli są znane; 5) nazwisko i imię (imiona) lub nazwę zgłaszającego zgon; 6) nazwisko i imię biegłego lub tłumacza, jeżeli brał udział w czynności; 7) nazwisko i imię kierownika USC przyjmującego zgłoszenie; 8) rok zawarcia związku małżeńskiego rodziców zmarłego dziecka, datę urodzenia matki zmarłego dziecka w przypadku zgonu dziecka poniżej roku życia.

¹⁸ <https://www.gov.pl/web/ia/kluczowe-rejestry-publiczne-model-rejestru-pesel>.

¹⁹ Zgodnie z art. 29 ustawy: do wniosku o wydanie dowodu osobistego załącza się kolorową fotografię o wymiarach 35×45 mm, wykonaną na jednolitym jasnym tle, z równomiernym oświetleniem, mającą dobrą ostrość oraz odwzorowującą naturalny kolor skóry, obejmującą wizerunek od wierzchołka głowy do górnej części barków, tak aby twarz zajmowała 70–80% fotografii, przedstawiającą osobę w pozycji frontalnej, z zachowaniem symetrii w pionie, i odzwierciedlającą w sposób niebudzący uzasadnionych wątpliwości wizerunek twarzy osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego. Fotografię wykonuje się nie wcześniej niż 6 miesięcy przed dniem złożenia wniosku o wydanie dowodu osobistego. Osoba na fotografii patrzy na wprost oraz ma naturalny wyraz twarzy, zamknięte usta, twarz nieprzysłoniętą włosami, widoczne brwi, oczy i źrenice. Osoba na fotografii jest przedstawiona bez nakrycia głowy. Osoba nosząca nakrycie głowy zgodnie z zasadami swojego wyznania może załączyć fotografię przedstawiającą ją w nakryciu głowy, o ile wizerunek twarzy jest w pełni widoczny, a osoba ta przedłoży zaświadczenie o przynależności do kościoła lub innego związku wyznaniowego zarejestrowanego w Rzeczypospolitej Polskiej. Osoba może także załączyć fotografię przedstawiającą ją w nakryciu głowy, o ile uprawdopodobni, że taka potrzeba wynika z konsekwencji przebytego leczenia lub zaistniałego wypadku. Osoba na fotografii jest przedstawiona bez okularów z ciemnymi szklami. Osoba z wadą narządu wzroku może załączyć fotografię przedstawiającą ją w okularach z ciemnymi szklami, o ile osoba ta przedłoży orzeczenie o niepełnosprawności z powodu wrodzonej lub nabytej wady narządu wzroku.

go podpisu. W 2008 r. jako dane biometryczne przetwarzano wyłącznie wzrost w centymetrach i kolor oczu, wizerunek twarzy oraz podpis jego posiadacza.

Wszystkie wymienione rejestry są poddawane sukcesywnej integracji w ramach projektu „Rozwój Systemu Rejestrów Państwowych”, który zakłada budowę nowych, modernizację istniejących oraz określenie standardów inkorporowania przyszłych rejestrów państwowych. Obecnie w strukturze zintegrowanej działają: Rejestr Dokumentów Paszportowych, Rejestr Danych Kontaktowych, Rejestr PESEL, Rejestr Dowodów Osobistych, Rejestr Stanu Cywilnego.

Wcześniej rejestry nie były zintegrowane. W roku 2008 pierwotnym rejestrem obywateli był rejestr aktów stanu cywilnego oraz ewidencja ludności prowadzona przez gminy miejscowo. Dopiero od roku 2011 rejestr PESEL zaczął pełnić funkcję podstawową w identyfikacji osób fizycznych. Rejestr ten zasilany jest danymi wprowadzanymi przez kierowników urzędu stanu cywilnego (organy wykonawcze gminy), właściwego wojewodę lub ministra właściwego do spraw wewnętrznych²⁰. Z kolei funkcjonujący aż do 2022 r. system paszportowy składał się z dwóch odrębnych zdecentralizowanych rodzajów ewidencji paszportowych (tj. ewidencji centralnej – Centralnej Ewidencji Wydanych i Unieważnionych Dokumentów Paszportowych oraz ewidencji lokalnych, niezależnych i odrębnych dla każdego organu paszportowego). W roku 2022 utworzono centralny teleinformatyczny Rejestr Dokumentów Paszportowych, wchodzący w skład Zintegrowanej Infrastruktury Rejestrów (ZIR). Za utrzymanie i rozwój Rejestru Dokumentów Paszportowych odpowiada minister właściwy do spraw informatyzacji. Dane do Rejestru Dokumentów Paszportowych wprowadzają bezpośrednio w czasie rzeczywistym, w ramach realizacji zadań wynikających z ustawy, organy paszportowe. Minister właściwy do spraw informatyzacji oraz minister właściwy do spraw wewnętrznych otrzymują dane od wnioskodawców.

Przed 2015 r. każda gmina prowadziła odrębny gminny zbiór meldunkowy i nie miała dostępu do zbioru PESEL, obecnie wszystkie gminy realizują w czasie rzeczywistym wszystkie czynności w centralnym rejestrze PESEL i nie ma potrzeby nadmiernego zbierania danych na formularzach meldunkowych.

Od roku 2008 do roku 2023 nastąpiły istotne zmiany w omawianym wyżej obszarze przetwarzania danych. Polegały one na centralizacji i integracji systemów/rejestrów przetwarzania danych oraz wybrania systemu PESEL jako systemu referencyjnego dla tych danych. Wprowadzono nowe rodzaje danych w postaci danych biometrycznych.

²⁰ Organy mogą przekazywać dane do rejestru PESEL za pośrednictwem rejestrów centralnych gromadzących dane dotyczące dowodów osobistych, paszportów, obywatelstwa i rejestracji stanu cywilnego. Z kolei dane z rejestru PESEL są przekazywane do rejestrów mieszkańców i do rejestrów centralnych oraz do Centralnego Rejestru Wyborców.

■ Dane identyfikujące obywatelstwo, narodowość, pochodzenie etniczne, pochodzenie polskie

Dane identyfikujące osobę fizyczną przez przynależność to: pochodzenie etniczne, narodowość, obywatelstwo, w rejestrach używane jest również określenie „osoba pochodzenia polskiego”²¹.

Dane dotyczące obywatelstwa są przetwarzane w rejestrze PESEL oraz w przypadku nabycia w drodze decyzji – w centralnym teleinformatycznym rejestrze danych o nabyciu i utracie obywatelstwa polskiego prowadzonym w systemie przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych²².

W centralnym rejestrze danych o repatriacji, który prowadzi minister właściwy do spraw wewnętrznych w systemie teleinformatycznym, przetwarza się następujące dane: narodowość, pochodzenie etniczne i dodatkowo: zawód, wykształcenie oraz kwalifikacje zawodowe; informację o oczekiwaniach co do sposobu zapewnienia warunków do osiedlenia się; informację o prześladowaniach politycznych i narodowościowych²³.

W rejestrach prowadzonych przez konsula i wojewodę – każdy prowadzi w zakresie swojej właściwości rejestr spraw o przyznanie Karty Polaka. Centralny rejestr prowadzi minister właściwy do spraw zagranicznych. W rejestrach tych przetwarza się dane dotyczące: obywatelstwa i narodowości rodziców, dziadków lub pradziadków²⁴.

W analizowanym okresie nie nastąpiły istotne zmiany w tym obszarze przetwarzania danych.

■ Dane identyfikujące miejsca zamieszkania/pobytu/zameldowania informacje o wyjeździe/przyjeździe obywatela polskiego z/do Polski

Dane obejmujące ten obszar to: adres zamieszkania, miejsce zamieszkania, adres, miejsce pobytu, „faktyczny adres pobytu”, adres pobytu, adres zameldowania, miejsce stałego zamieszkania, zameldowanie na pobyt stały, miejsce pobytu stałego, zameldowanie na pobyt czasowy, miejsce zamieszkania za granicą, adres miejsca zamieszkania poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej²⁵.

²¹ Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty, t.j. Dz.U. 2022, poz. 465; ustawa z 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2597; ustawa z 9 listopada 2000 r. o repatriacji, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1105; ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, Dz.U. 2017, poz. 60; ustawa z 25 czerwca 2015 r. – Prawo konsularne, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1329; ustawa z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2561.

²² Ustawa z 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim, t.j. Dz.U. 2022, poz. 465.

²³ Ustawa z 9 listopada 2000 r. o repatriacji, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1105.

²⁴ Ustawa z 7 września 2007 r. o Karcie Polaka, t.j. Dz.U. 2023, poz. 192.

²⁵ Ustawa z 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, t.j. Dz.U. 2023, poz. 810; ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 390; ustawa z 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym, t.j. Dz.U. 2023, poz. 883.

Dane dotyczące miejsc, w których przebywa osoba fizyczna, są przetwarzane w różnych rejestrach gromadzących dane potrzebne dla różnych celów. W rejestrze PESEL przetwarzane są: adres i data zameldowania na pobyt stały; kraj miejsca zamieszkania, kraj poprzedniego miejsca zamieszkania, data wymeldowania z miejsca pobytu stałego; adres i data zameldowania na pobyt czasowy oraz data upływu deklarowanego terminu pobytu; data wymeldowania z miejsca pobytu czasowego; adres poprzedniego miejsca pobytu stałego.

W centralnym rejestrze wyborców przetwarzane są dane takie, jak: adres stałego zamieszkania oraz adres przebywania zarejestrowany w związku ze składaniem wniosków w trybach szczególnych.

Dane unikalne dotyczące wyjazdu z zamiarem stałego pobytu poza granicami RP, wyjazdu powyżej 6 miesięcy, przewidywanym okresie pobytu poza granicami, dacie wyjazdu, kraju wyjazdu, dacie powrotu z wyjazdu poza granice są przetwarzane w rejestrze PESEL²⁶.

Od roku 2008 do roku 2023 nastąpiły zmiany dotyczące miejsc przetwarzania danych – przed 2015 r. każda gmina prowadziła odrębny gminny zbiór meldunkowy i nie miała dostępu do zbioru PESEL. Obecnie wszystkie gminy realizują w czasie rzeczywistym wszystkie czynności w centralnym rejestrze PESEL.

■ Dane identyfikujące sposoby kontaktu podmiotów publicznych wykonujących administrację rządową z osobami fizycznymi

Dane z tego obszaru przetwarzane na podstawie różnych ustaw to: adres, adres miejsca zamieszkania, adres do doręczeń, dane adresowe, adres do korespondencji, adres korespondencyjny, adres poczty elektronicznej, numer telefonu komórkowego, numer telefonu, telefon kontaktowy, numer faksu, adres e-mail, adres dla doręczeń elektronicznych, dane kontaktowe, dane do kontaktu, „dane pozwalające na skontaktowanie się” i „numer telefonu umożliwiający kontakt”.

Dane kontaktowe przetwarzane są w różnych rejestrach i systemach informatycznych, jednakże – zgodnie z ogólną podstawą art. 15b ustawy o informatyzacji od roku 2020 – mogą być wykorzystane przez dowolny podmiot publiczny w związku z usługami realizowanymi przez siebie na rzecz osoby fizycznej.

Ponadto od roku 2020 wprowadzono rozwiązanie w postaci centralnego rejestru danych kontaktowych²⁷. W rejestrze prowadzonym przez ministra właściwego do spraw informatyzacji przetwarza się: numer PESEL; imię i nazwisko; adres poczty elektronicznej lub numer telefonu komórkowego. Zasilenie rejestru danymi jest dobrowolne. Rejestr danych kontaktowych docelowo ma stać się rejestrem referencyjnym danych kontaktowych wszystkich obywateli.

²⁶ Ustawa z 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1191.

²⁷ Ustawa z 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, t.j. Dz.U. 2023, poz. 57.

Według projektowanych rozwiązań niektóre osoby będą zobowiązane do posiadania adresu do doręczeń elektronicznych wpisanego do bazy adresów elektronicznych²⁸. Będą to osoby wykonujące zawód adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego, doradcy restrukturyzacyjnego, rzecznika patentowego; notariusza, radcy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej oraz podmioty niepubliczne wpisane do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG).

Od roku 2008 do 2023 zostały wprowadzone znaczące zmiany najpierw w liczbie i rodzaju kanałów komunikacyjnych (adres poczty elektronicznej), następnie w przygotowaniu specjalnego kanału w cyberprzestrzeni (adres dla doręczeń elektronicznych), jak również sposobie gromadzenia danych kontaktowych – w centralnym rejestrze dostępnym bezpośrednio dla każdej jednostki wykonującej administrację publiczną.

■ Dane dotyczące zdrowia i uprawnień do świadczeń zdrowotnych

Dane z tego obszaru są unikalne i dotyczą: udzielonych, udzielanych i planowanych świadczeń opieki zdrowotnej, zdarzeń medycznych, jednostkowych danych medycznych i zawartości dokumentacji medycznej²⁹, informacji o sprzeciwie zawartym w centralnym rejestrze sprzeciwów na pobranie komórek, tkanek i narządów ze zwłok ludzkich³⁰, zgonu³¹, niepłodności i wspomaganej prokreacji³² oraz rodzaju, przyczyn i stopnia niepełnosprawności³³, szczepień³⁴.

Od roku 2011 budowany jest sukcesywnie system informacji w ochronie zdrowia – System Informacji Medycznej (SIM)³⁵. Jest on systemem teleinformatycznym służącym przetwarzaniu danych dotyczących udzielonych, udzielanych i planowanych świadczeń opieki zdrowotnej udostępnianych przez systemy teleinformatyczne usługodawców. Obejmuje swoim zakresem zarówno wszystkie podmioty będące usługobiorcami, usługodawcami, administrującymi, finansującymi – powiązanymi z organizacją opieki zdrowotnej oraz przedmiot ich działań.

²⁸ Ustawa z 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 285.

²⁹ Ustawa z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2561.

³⁰ Ustawa z 1 lipca 2005 r. o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1185.

³¹ Ustawa z 28 kwietnia 2011 r. o systemie informacji w ochronie zdrowia, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1555.

³² Ustawa z 25 czerwca 2015 r. o leczeniu niepłodności, t.j. Dz.U. 2020, poz. 442.

³³ Ustawa z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 100.

³⁴ Ustawa z 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1284.

³⁵ Ustawa z 28 kwietnia 2011 r. o systemie informacji w ochronie zdrowia, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1555.

Administratorem systemu jest jednostka podległa ministrowi właściwemu do spraw zdrowia, właściwa w zakresie systemów informacyjnych ochrony zdrowia (Centrum e-Zdrowie³⁶).

W analizowanym okresie nastąpiły istotne zmiany w tym obszarze przetwarzania danych. W 2008 r. istniało 69 autonomicznych systemów informacyjnych obsługujących system ochrony zdrowia, informacje o jednostkowych danych medycznych znajdowały się wyłącznie u świadczeniodawców. Obecnie funkcjonuje prawie kompletny system informacyjny utrzymywany przez jednostkę podległą ministrowi właściwemu do spraw zdrowia, właściwą w zakresie systemów informacyjnych ochrony zdrowia (Centrum e-Zdrowie).

■ **Dane dotyczące zabezpieczenia społecznego (oraz uprawnień do otrzymania emerytur, rent, zasiłków, zasiłków dla bezrobotnych, pomocy społecznej) i podobnych świadczeń**

Dane unikalne to: dane dotyczące podstaw i okoliczności podlegania ubezpieczeniom i uprawnień do uzyskiwania świadczeń³⁷, dane dotyczące członkostwa

³⁶ Centrum e-Zdrowie jest państwową jednostką budżetową, powołaną przez Ministra Zdrowia w 2000 r. Zarządza ponad 50 centralnymi systemami IT, w tym systemem e-zdrowie (P1), rejestrami medycznymi (m.in. RPWDL, RHF, RA, RPL, RAM), systemami wspomagającymi profilaktykę i leczenie (m.in. EWP, e-Krew, e-Transplant) oraz dziedzinowymi systemami teleinformatycznymi (m.in. SOLR, SOID, EPLOZ, SMZ, ZSMOPL), <https://www.cez.gov.pl/>.

³⁷ Podstawy znajdują się w licznych ustawach: ustawa z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1251; ustawa z 6 lipca 2007 r. o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych, t.j. Dz.U. 2022, poz. 406; ustawa z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 164; ustawa z 19 czerwca 2020 r. o dodatku solidarnościowym przyznawanym w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom COVID-19, t.j. Dz.U. 2022, poz. 93; ustawa z 26 maja 2023 r. o kolejnym dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów, Dz.U. poz. 1407; ustawa z 9 stycznia 2020 r. o dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2575; ustawa z 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, t.j. Dz.U. 2023, poz. 208; ustawa z 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2039; ustawa z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2189; ustawa z 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej, t.j. Dz.U. 2022, poz. 240; ustawa z 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 779; ustawa z 31 stycznia 2019 r. o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym, Dz.U. 2022, poz. 1051; ustawa z 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych, t.j. Dz.U. 2022, poz. 301; ustawa z 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, t.j. Dz.U. 2023, poz. 204; ustawa z 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym, t.j. Dz.U. 2023,

w otwartym funduszu emerytalnym, organizowania pomocy społecznej i okoliczności z nią związanych³⁸.

Dane są przetwarzane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS), Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, wojewodę, ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

ZUS prowadzi konta ubezpieczonych, z których każde jest oznaczone numerem PESEL, Centralny Rejestr Ubezpieczonych; Centralny Rejestr Członków Otwartych Funduszy Emerytalnych; Centralny Rejestr Członków Rodziny Ubezpieczonych Uprawnionych do Ubezpieczenia Zdrowotnego. Ponadto prowadzi konta płatników składek oznaczone numerem NIP, REGON lub PESEL lub serią i numerem dowodu osobistego albo paszportu.

Zakład przetwarza dane unikalne w Centralnym Rejestrze Ubezpieczonych, Centralnym Rejestrze Płatników Składek, Centralnym Rejestrze Członków Otwartych Funduszy Emerytalnych oraz w innych rejestrach, niezbędne do realizacji zadań.

Od roku 2008 do roku 2023 nastąpiły zmiany dotyczące organizacji zarządzania przetwarzaniem danych przez ZUS. Polegały one na integracji z innymi systemami, z Krajową Ewidencją Podatników, Krajowym Rejestrem Sądowym i innymi, oraz na automatyzacji wymiany danych z tymi systemami.

poz. 883; ustawa z 15 stycznia 2016 r. o jednorazowym dodatku pieniężnym dla niektórych emerytów, rencistów i osób pobierających świadczenia przedemerytalne, zasiłki przedemerytalne, emerytury pomostowe albo nauczycielskie świadczenia kompensacyjne w 2016 r., Dz.U. poz. 2011; ustawa z 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, t.j. Dz.U. 2023, poz. 810; ustawa z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1732; ustawa z 16 listopada 2006 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych, t.j. Dz.U. 2021, poz. 1820; ustawa z 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych, t.j. Dz.U. 2021, poz. 1774; ustawa z 14 sierpnia 2020 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom zesłanym lub deportowanym przez władze Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, t.j. Dz.U. 2021, poz. 2029; ustawa z 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, t.j. Dz.U. 2023, poz. 156; ustawa z 29 października 2021 r. o świadczeniu wyrównawczym dla osób uprawnionych do wcześniejszej emerytury z tytułu opieki nad dziećmi wymagającymi stałej opieki, Dz.U. poz. 2314; ustawa z 7 maja 2009 r. o zadośćuczynieniu rodzinom ofiar zbiorowych wystąpień wolnościowych w latach 1956–1989, t.j. Dz.U. 2020, poz. 678.

³⁸ Ustawa z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, t.j. Dz.U. 2023, poz. 901.

■ Dane dotyczące pomocy państwa w wychowywaniu dzieci i wspierania rodziny

Dane unikalne w tym obszarze to: dane dotyczące podstaw i okoliczności uzyskiwania świadczeń z tego zakresu oraz organizacji opieki i pieczy zastępczej³⁹.

W analizowanym w opracowaniu okresie nastąpiło poważne zwiększenie liczby obszarów wsparcia (nabycie pierwszego mieszkania, świadczenia 500+ i 300+, udostępnienie laptopów uczniom, szczególne wsparcie kobiet w ciąży) oraz sposobów zarządzania tymi danymi (implikowane zmianami zarządzania danymi przez ZUS).

■ Dane dotyczące pomocy i wsparcia państwa w szczególnych sytuacjach

Dane unikalne to dane dotyczące podstaw i okoliczności uzyskiwania wsparcia z zakresu: ograniczania cen energii, preferencyjnych zakupów paliw stałych dla gospodarstw domowych, innych źródeł ciepła, pomocy przedsiębiorcom i innym podmiotom w szczególnej sytuacji pandemii, odbiorników TV⁴⁰.

³⁹ Ustawa z 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1300; ustawa z 27 września 2013 r. o pomocy państwa w nabyciu pierwszego mieszkania przez młodych ludzi, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2628; ustawa z 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, t.j. Dz.U. 2023, poz. 810; ustawa z 7 lipca 2023 r. o wsparciu rozwoju kompetencji cyfrowych uczniów i nauczycieli, Dz.U. poz. 1369; ustawa z 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, t.j. Dz.U. 2020, poz. 1329; ustawa z 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym, t.j. Dz.U. 2023, poz. 883; ustawa z 15 lipca 2020 r. o Polskim Bonie Turystycznym, t.j. Dz.U. 2023, poz. 35; ustawa z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1426.

⁴⁰ Ustawa z 27 października 2022 r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych, Dz.U. poz. 2236; ustawa z 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1772; ustawa z 23 czerwca 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców niektórych paliw stałych w związku z sytuacją na rynku tych paliw, Dz.U. poz. 1477; ustawa z 30 października 2002 r. o pomocy publicznej dla przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu dla rynku pracy, t.j. Dz.U. 2021, poz. 239; ustawa z 27 października 2022 r. o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku, Dz.U. poz. 2243; ustawa z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1327; ustawa z 24 lutego 2022 r. o wsparciu gospodarstw domowych w ponoszeniu kosztów związanych ze zmianą standardu nadawania naziemnej telewizji cyfrowej, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1399; ustawa z 8 lipca 2005 r. o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej, t.j. Dz.U. 2017, poz. 2097.

■ Dane dotyczące rachunków bankowych i przepływów finansowych oraz stanu majątkowego

Dane unikalne dotyczące tego obszaru to: numer rachunku bankowego, numer rachunku w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, a w przypadku przedsiębiorców: wykaz rachunków bankowych lub imiennych rachunków w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej⁴¹, informacje o: transferach finansowych powyżej wysokości równowartości 15 000 euro lub większej, transferach środków pieniężnych na kwotę przekraczającą równowartość 1000 euro, gotówkowej transakcji okazjonalnej o równowartości 10 000 euro lub większej, bez względu na to, czy transakcja jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja, czy kilka operacji, które wydają się ze sobą powiązane⁴², dokonywanie lub przyjmowanie płatności związanych z wykonywaną działalnością gospodarczą w kwotach powyżej 15 000 zł lub równowartość tej kwoty – o ile jest podejrzan⁴³, dane beneficjentów rzeczywistych⁴⁴, stan majątkowy (wykazywany w oświadczeniu)⁴⁵.

Informacje są przetwarzane przez organy Krajowej Administracji Skarbowej, Generalnego Inspektora Informacji Finansowej oraz ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Minister właściwy do spraw finansów publicznych prowadzi Centralny Rejestr Beneficjentów Rzeczywistych (podmiotów mających największy wpływ na podmiot zarządzany), przy użyciu systemu teleinformatycznego. Dane unikalne to: informacja o wielkości i charakterze udziału lub uprawnieniach przysługujących beneficjentowi rzeczywistemu wymienionych w ustawie rodzajów podmiotów. Rejestr jest zasilany przez zgłoszenia dokonywane przez osoby ustawowo uprawnione do reprezentacji tych podmiotów.

W analizowanym okresie miały miejsce znaczące zmiany dotyczące organizacji zarządzania przetwarzania danych przez KAS – polegające na uspołnieniu struktury organizacyjnej służb, centralizacji, integracji i automatyzacji systemu, w którym dane są przetwarzane. Zwiększyła się liczba przetwarzanych danych o: beneficjentów rzeczywistych i o transferach finansowych.

⁴¹ W różnych ustawach dotyczących uprawnień do otrzymywania świadczeń pieniężnych z ZUS, Funduszy i innych podmiotów publicznych oraz zgodnie ustawą z 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2500.

⁴² Ustawa z 1 grudnia 2022 r. o Systemie Informacji Finansowej, Dz.U. 2023, poz. 180.

⁴³ Ustawa z 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, t.j. Dz.U. 2023, poz. 221.

⁴⁴ Ustawa z 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1124.

⁴⁵ Ustawa z 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny, Dz.U. poz. 2305; ustawa z 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1090; ustawa z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, t.j. Dz.U. 2023, poz. 901.

■ Dane dotyczące procesu kształcenia i uzyskanych kwalifikacji

■ Dane dotyczące ucznia i kandydata przedszkola, szkoły podstawowej i ponadpodstawowej. Dane unikalne dotyczące okresu przedszkolnego i procesu kształcenia podstawowego oraz ponadpodstawowego: bardzo szczegółowe – odpowiadające potrzebom pełnej dokumentacji przebiegu kształcenia osób fizycznych – indywidualnie, jak również odpowiadające potrzebom wprowadzania nowych narzędzi komunikacyjnych i edukacyjnych (tu: wizerunek i głos udostępniany przez ucznia w czasie rzeczywistym za pośrednictwem transmisji audiowizualnej, treści wytworzone przez ucznia z wykorzystaniem funkcjonalności narzędzia informatycznego)⁴⁶.

System Informacji Oświatowej (SIO) stanowią: baza danych systemu informacji oświatowej oraz system teleinformatyczny. Baza danych SIO jest centralnym zbiorem danych prowadzonym przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

Od roku 2008 do 2023 nastąpiły zmiany dotyczące organizacji zarządzania przetwarzaniem danych polegające na przekazaniu przetwarzania organowi administracji rządowej, centralizacji, rozszerzeniu zakresu danych, integracji i automatyzacji przetwarzania danych.

■ Dane dotyczące kandydata, studenta, słuchacza szkoły wyższej. Są to dane unikalne dotyczące procesu kształcenia w szkołach wyższych i uniwersytetach – odpowiadające potrzebom pełnej dokumentacji przebiegu kształcenia osób fizycznych.

Minister prowadzi teleinformatyczny Zintegrowany System Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on, obejmujący dane: wykaz studentów, wykaz osób ubiegających się o stopień doktora, ponadto repozytorium pisemnych prac dyplomowych, liczbę punktów ECTS uzyskanych przez studenta na studiach na każdym kierunku, poziomie i profilu, rodzaj przyznanych świadczeń, nazwę uzyskanego tytułu zawodowego i inne. System jest rozwijany od roku 2011. Aktualne rozbudowane funkcjonalności zyskał od roku 2018⁴⁷.

Od roku 2008 do roku 2023 nastąpiły zmiany dotyczące organizacji zarządzania przetwarzaniem danych, polegające na przekazaniu przetwarzania organowi administracji rządowej, centralizacji, integracji przetwarzania danych.

■ Dane dotyczące osób szkolących się i egzaminowanych w wyróżnionych przez prawo dziedzinach: unikalne dane dotyczące przebiegu kształcenia i potwierdzenia umiejętności osób szkolących się w dziedzinie związanej z wykorzystywaniem energii atomowej⁴⁸, związanej z ochroną zdrowia⁴⁹, ze znajomości wyko-

⁴⁶ Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, Dz.U. 2017, poz. 60; ustawa z 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2597.

⁴⁷ Ustawa z 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, t.j. Dz.U. 2023, poz. 742.

⁴⁸ Ustawa z 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1173.

⁴⁹ Ustawa z 24 lutego 2017 r. o uzyskiwaniu tytułu specjalisty w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia, t.j. Dz.U. 2023, poz. 506; ustawa z 15 września

nywania polowania oraz zasad ochrony przyrody⁵⁰. W tych zakresach zmiany nastąpiły w zakresie ochrony zdrowia.

- Dane unikalne dotyczące warunków fizycznych, uprawiania sportu i rozwijania talentu w tej dziedzinie przez uczniów klas IV-VIII szkół podstawowych oraz szkół ponadpodstawowych⁵¹. To upoważnienie pojawiło się we wrześniu 2023 r. i wzbudziło obawy Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczące nadmiarowości i nadmiernej dostępności danych przetwarzanych w tym obszarze⁵².

- **Dane dotyczące kariery i losów absolwentów szkół podstawowych, ponadpodstawowych oraz szkół wyższych**

- Dane dotyczące kariery absolwenta szkoły ponadpodstawowej. Unikalny zbiór zagregowanych danych: zbiór powiązanych z osobą fizyczną danych gromadzonych w SIO, w Zintegrowanym Systemie Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on, a także danych gromadzonych przez okręgowe komisje egzaminacyjne oraz danych gromadzonych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych na kontaktach ubezpieczonych lub kontaktach płatników składek. Szczegółowa obszerna lista wykorzystywanych do agregacji danych znajduje się w art. 26b ustawy – Prawo oświatowe⁵³. Monitoring prowadzi minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, odbierając dane przekazywane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, okręgowe komisje egzaminacyjne i wykorzystując do ich badania Instytut Badań Edukacyjnych (państwową osobę prawną)⁵⁴.

- Dane dotyczące kariery absolwenta szkoły wyższej. Unikalny zbiór zagregowanych danych: zbiór powiązanych z osobą fizyczną danych gromadzonych w Systemie POL-on oraz danych gromadzonych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie którego minister prowadzi monitoring karier studentów i absolwentów studiów, osób ubiegających się o stopień doktora i osób, które uzyskały ten stopień⁵⁵.

2022 r. o medycynie laboratoryjnej, Dz.U. poz. 2280; ustawa z 10 grudnia 2020 r. o zawodzie farmaceuty, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1873; ustawa z 5 sierpnia 2022 r. o transporcie materiałów niebezpiecznych drogą powietrzną, Dz.U. poz. 1715; ustawa z 13 września 2018 r. o Centrum Medycznym Kształcenia Podyplomowego, t.j. Dz.U. 2021, poz. 77; ustawa z 21 maja 1999 r. o broni i amunicji, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2516.

⁵⁰ Ustawa z 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1082.

⁵¹ Ustawa z 25 czerwca 2010 r. o sporcie, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1599.

⁵² <https://www.portalsamorzadowy.pl/edukacja/plyna-skargi-w-sprawie-ewidencji-sportowe-talenty-dane-uczniow-moga-byc-zagrozone,494867.html>.

⁵³ Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, Dz.U. 2017, poz. 60.

⁵⁴ <https://losyabsolwentow.ibe.edu.pl>.

⁵⁵ Ustawa z 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, t.j. Dz.U. 2023, poz. 742; <https://ela.nauka.gov.pl/pl>.

W analizowanym okresie nastąpiły zmiany dotyczące obszarów zbierania danych – monitoring kariery absolwentów szkół wyższych wprowadzono w 2014 r., a absolwentów szkół ponadpodstawowych wprowadzono w 2021 r.

■ **Dane dotyczące uprawnień do wykonywania zawodu, pełnienia funkcji, wykonywania czynności, działania w charakterze eksperta**

Dane unikalne dotyczące kwalifikacji oraz uprawnienia do wykonywania zawodu, zajmowania stanowiska, wykonywania wyróżnionych czynności czy wykonywania usług to dane dotyczące: geologów⁵⁶, osób pełniących samodzielne funkcje w dziedzinie geodezji i kartografii⁵⁷, maszynistów i osób prowadzących pojazdy kolejowe, oraz pełniących funkcje związane z bezpieczeństwem ruchu kolejowego⁵⁸, rzeczoznawców artykułów rolno-spożywczych⁵⁹, doradców restrukturyzacyjnych⁶⁰, pracowników ochrony fizycznej i pracowników zabezpieczenia technicznego⁶¹, rzeczoznawców ochrony przeciwpożarowej⁶², księgowych⁶³, rzeczników patentowych⁶⁴, pośredników ubezpieczeniowych (agentów ubezpieczeniowych, brokerów ubezpieczeniowych oraz brokerów reasekuracyjnych)⁶⁵, prowadzących turnusy rehabilitacyjne⁶⁶, aktuariusz⁶⁷, prowadzących laboratorium weterynaryjne⁶⁸, tłumaczy⁶⁹, rzeczoznawców majątkowych⁷⁰, osób wykonujących przeglądy serwisowe elementów technicznych elektrowni wiatrowej⁷¹, osób sporządzających

⁵⁶ Ustawa z 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze, t.j. Dz.U. 2023, poz. 633.

⁵⁷ Ustawa z 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1752.

⁵⁸ Ustawa z 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1786.

⁵⁹ Ustawa z 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1688.

⁶⁰ Ustawa z 15 czerwca 2007 r. o licencji doradcy restrukturyzacyjnego, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1007.

⁶¹ Ustawa z 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia, t.j. Dz.U. 2021, poz. 1995.

⁶² Ustawa z 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2057.

⁶³ Ustawa z 29 września 1994 r. o rachunkowości, t.j. Dz.U. 2013, poz. 330.

⁶⁴ Ustawa z 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych, Dz.U. 2023, poz. 303.

⁶⁵ Ustawa z 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1111.

⁶⁶ Ustawa z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 100.

⁶⁷ Ustawa z 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, t.j. Dz.U. 2023, poz. 656.

⁶⁸ Ustawa z 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2629.

⁶⁹ Ustawa z 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego, t.j. Dz.U. 2019, poz. 1326.

⁷⁰ Ustawa z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, t.j. Dz.U. 2023, poz. 344.

⁷¹ Ustawa z 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, t.j. Dz.U. 2021, poz. 724.

świadectwa charakterystyki energetycznej⁷², ekspertów lub doradców w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych⁷³, farmaceutów⁷⁴, fizjoterapeutów⁷⁵, pielęgniarek i położnych⁷⁶, lekarzy i lekarzy dentyistów⁷⁷, diagnostów laboratoryjnych, świadczących usługi detektywistyczne⁷⁸, świadczących usługi hotelarskie i turystyczne⁷⁹, adwokatów⁸⁰, radców prawnych⁸¹, notariuszy⁸², inspektorów ochrony danych⁸³, pośredników kredytowych⁸⁴, lobbystów⁸⁵, mediatorów sporów zbiorowych⁸⁶, ekspertów i mediatorów w pozasądowym rozwiązywaniu sporów konsumenckich⁸⁷, ekspertów w dziedzinach objętych programem operacyjnym⁸⁸, podmiotów dokonujących atestacji urządzeń i wyposażenia statku, w tym sprzętu ochrony przeciwpożarowej, środków ratunkowych i ratowniczych oraz urządzeń radiowych i nawigacyjnych, egzaminatorów w wyróżnionych dziedzinach⁸⁹, rze-

⁷² Ustawa z 29 sierpnia 2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków, t.j. Dz.U. 2021, poz. 497.

⁷³ Ustawa z 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2147.

⁷⁴ Ustawa z 10 grudnia 2020 r. o zawodzie farmaceuty, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1873.

⁷⁵ Ustawa z 25 września 2015 r. o zawodzie fizjoterapeuty, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1213.

⁷⁶ Ustawa z 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2702.

⁷⁷ Ustawa z 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentyisty, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1516.

⁷⁸ Ustawa z 6 lipca 2001 r. o usługach detektywistycznych, t.j. Dz.U. 2020, poz. 129.

⁷⁹ Ustawa z 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych, t.j. Dz.U. 2020, poz. 2211.

⁸⁰ Ustawa z 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1184.

⁸¹ Ustawa z 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1166.

⁸² Ustawa z 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1799.

⁸³ Ustawa z 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych, t.j. Dz.U. 2019, poz. 1781; ustawa z 14 grudnia 2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1206.

⁸⁴ Ustawa z 23 marca 2017 r. o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2245.

⁸⁵ Ustawa z 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa, t.j. Dz.U. 2017, poz. 248.

⁸⁶ Ustawa z 23 maja 1991 r. o rozwiązywaniu sporów zbiorowych, t.j. Dz.U. 2020, poz. 123.

⁸⁷ Ustawa z 23 września 2016 r. o pozasądowym rozwiązywaniu sporów konsumenckich, Dz.U. poz. 1823.

⁸⁸ Ustawa z 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1259.

⁸⁹ Ustawa z 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie morskim, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1666; ustawa z 21 grudnia 2000 r. o dozrze technicznym, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1622; ustawa z 7 października 1999 r. o języku polskim, t.j. Dz.U. 2021, poz. 672; ustawa z 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2597;

czoznawców samochodowych⁹⁰, agentów inwestycyjnych⁹¹, rzeczoznawców w zakresie opieki nad zabytkami⁹², osób posiadających uprawnienia budowlane⁹³, lekarzy orzeczników medycyny lotniczej⁹⁴, członków załogi statku powietrznego⁹⁵, doradców rolnych i leśnych⁹⁶, zgłaszających/certyfikujących kwalifikację rynkową⁹⁷, wykonujących instalacje, sprawdzenia, przeglądy i naprawy tachografów analogowych lub cyfrowych⁹⁸, usługi rozwojowe (PARP)⁹⁹.

Od roku 2008 do 2023 nastąpiło nieznaczne zwiększenie liczby danych w tych obszarach.

■ Dane dotyczące prowadzonej działalności gospodarczej, usługowej, rolniczej i innej regulowanej lub formalizowanej oraz zatrudnienia w wyróżnionych sektorach

Dane unikalne dotyczące indywidualnie prowadzonej działalności gospodarczej znajdują się zarówno w ewidencji podstawowej CEIDG, jak i, w przypadku niektórych, dodatkowo lub samodzielnie w ewidencjach i rejestrach dziedzinowych.

Dane unikalne o obszarach, w których przedsiębiorca ma zamiar prowadzić działalność (oznaczone według PKWiU 2015 Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług)¹⁰⁰, miejsca prowadzenia działalności i inne są umieszczone w CEIDG¹⁰¹.

Dane unikalne gromadzone przez organy wykonujące administrację rządową w odniesieniu do określonych rodzajów działalności gospodarczej, usługowej, w wyróżnionych sektorach rynku to dane przetwarzane w dziedzinach dotyczących:

ustawa z 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1786; ustawa z 6 lipca 2001 r. o usługach detektywistycznych, t.j. Dz.U. 2020, poz. 129.

⁹⁰ Ustawa z 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1047.

⁹¹ Ustawa z 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, t.j. Dz.U. 2023, poz. 646.

⁹² Ustawa z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, t.j. Dz.U. 2022, poz. 840.

⁹³ Ustawa z 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, t.j. Dz.U. 2023, poz. 682.

⁹⁴ Ustawa z 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1235.

⁹⁵ *Ibidem*.

⁹⁶ Ustawa z 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027, Dz.U. poz. 412.

⁹⁷ Ustawa z 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, t.j. Dz.U. 2020, poz. 226.

⁹⁸ Ustawa z 5 lipca 2018 r. o tachografach, t.j. Dz.U. 2023, poz. 324.

⁹⁹ Ustawa z 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, t.j. Dz.U. 2023, poz. 462.

¹⁰⁰ Ustawa z 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy, t.j. Dz.U. 2022, poz. 541.

¹⁰¹ <https://aplikacja.ceidg.gov.pl/CEIDG/Index.aspx>.

- biokomponentów i biopaliw, w tym również produkowanych na własny użytek¹⁰², oraz wodoru¹⁰³ i biogazu¹⁰⁴ – o dużym stopniu szczególności,
- wytwarzania, obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym policyjnym oraz cywilnym¹⁰⁵ – o dużym stopniu szczególności,
- działalności w zakresach związanych z gospodarką odpadami umożliwiającą identyfikację wytwórcy oraz kolejnych posiadaczy tych odpadów¹⁰⁶ – o dużej szczególności i dużej rozpiętości obszarowej,
- działań w zakresie produkcji, obrotu i uczestnictwa w rynku: produktów spożywczych¹⁰⁷, produktów tradycyjnych¹⁰⁸, produktów ekologicznych¹⁰⁹, owoców, warzyw i chmielu¹¹⁰, maku i konopi włóknistych, wyrobów winiarskich¹¹¹,

¹⁰² Ustawa z 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych, t.j. Dz.U. 2022, poz. 403.

¹⁰³ Ustawa z 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, t.j. Dz.U. 2023, poz. 846.

¹⁰⁴ Ustawa z 13 lipca 2023 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie biogazowni rolniczych, a także ich funkcjonowaniu, Dz.U. poz. 1597.

¹⁰⁵ Ustawa z 13 czerwca 2019 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1743, oraz ustawa z 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2378.

¹⁰⁶ Ustawa z 14 grudnia 2012 r. o odpadach, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1587; ustawa z 11 września 2015 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1622; ustawa z 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej, t.j. Dz.U. 2020, poz. 1903; ustawa z 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1658; ustawa z 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1113; ustawa z 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, t.j. Dz.U. 2020, poz. 2056; ustawa z 29 czerwca 2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów, t.j. Dz.U. 2020, poz. 1792; ustawa z 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2336.

¹⁰⁷ Ustawa z 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1448; ustawa z 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1308; ustawa z 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1688.

¹⁰⁸ Ustawa z 9 marca 2023 r. o rejestracji i ochronie nazw pochodzenia, oznaczeń geograficznych oraz gwarantowanych tradycyjnych specjalności produktów rolnych i środków spożywczych, win lub napojów spirytusowych oraz o produktach tradycyjnych, Dz.U. poz. 588.

¹⁰⁹ Ustawa z 23 czerwca 2022 r. o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1235.

¹¹⁰ Ustawa z 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1318.

¹¹¹ Ustawa z 2 grudnia 2021 r. o wyrobach winiarskich, t.j. Dz.U. 2023, poz. 550.

alkoholu etylowego¹¹² oraz wyrobów tytoniowych¹¹³, wyrobu napojów spirytusowych¹¹⁴, mleka¹¹⁵, produktów rybnych¹¹⁶, substancji psychoaktywnych¹¹⁷, drewna i produktów z drewna¹¹⁸, produktów kosmetycznych¹¹⁹, wytwarzania produktów z metali szlachetnych¹²⁰, obrotu leśnym materiałem rozmnożeniowym¹²¹, obrotu produktami pochodzenia zwierzęcego, w tym uboju dla potrzeb własnych¹²², napojów z dodatkiem cukrów, kofeiny lub tauryny¹²³, produktów farmaceutycznych¹²⁴, nawozów¹²⁵,

- obrotu prekursorami materiałów wybuchowych¹²⁶, wytwarzania i obrotu paszami¹²⁷, prowadzenia muzeów¹²⁸, wytwarzania i stosowania oraz obrotu produktów biobójczych¹²⁹,
- segmentu prowadzonej działalności: w sektorze rybackim¹³⁰, rybactwie śródlądowym¹³¹, w sektorze rolnym¹³², w sektorze rybołówstwa morskiego¹³³,

¹¹² Ustawa z 2 marca 2001 r. o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 463.

¹¹³ *Ibidem*.

¹¹⁴ Ustawa z 18 października 2006 r. o wyrobie napojów spirytusowych oraz o rejestracji i ochronie oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych, t.j. Dz.U. 2020, poz. 1419.

¹¹⁵ Ustawa z 20 kwietnia 2004 r. o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1228.

¹¹⁶ Ustawa z 5 grudnia 2008 r. o organizacji rynku rybnego, t.j. Dz.U. 2021, poz. 678.

¹¹⁷ Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, t.j. Dz.U. 2023, poz. 172.

¹¹⁸ Ustawa z 28 września 1991 r. o lasach, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1356.

¹¹⁹ Ustawa z 4 października 2018 r. o produktach kosmetycznych, Dz.U. poz. 2227.

¹²⁰ Ustawa z 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1608.

¹²¹ Ustawa z 7 czerwca 2001 r. o leśnym materiale rozmnożeniowym, t.j. Dz.U. 2019, poz. 1097.

¹²² Ustawa z 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego, t.j. Dz.U. 2023, poz. 872.

¹²³ Ustawa z 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1608.

¹²⁴ Ustawa z 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2301.

¹²⁵ Ustawa z 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu, t.j. Dz.U. 2023, poz. 569.

¹²⁶ Ustawa z 13 kwietnia 2016 r. o bezpieczeństwie obrotu prekursorami materiałów wybuchowych, t.j. Dz.U. 2019, poz. 994.

¹²⁷ Ustawa z 22 lipca 2006 r. o paszach, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1149.

¹²⁸ Ustawa z 21 listopada 1996 r. o muzeach, t.j. Dz.U. 2022, poz. 385.

¹²⁹ Ustawa z 9 października 2015 r. o produktach biobójczych, t.j. Dz.U. 2021, poz. 24.

¹³⁰ Ustawa z 26 maja 2023 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury na lata 2021–2027, Dz.U. poz. 1273.

¹³¹ Ustawa z 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym, t.j. Dz.U. 2022, poz. 883.

¹³² Ustawa z 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, t.j. Dz.U. 2023, poz. 885; ustawa z 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1502.

¹³³ Ustawa z 19 grudnia 2014 r. o rybołówstwie morskim, t.j. Dz.U. 2023, poz. 475.

organizacji profesjonalnego współzawodnictwa sportowego¹³⁴, w sektorze energetycznym¹³⁵, hodowli i rozrodu zwierząt gospodarskich¹³⁶, hodowli i ochrony roślin¹³⁷, wytwarzania, oceny i kontroli materiału siewnego odmian gatunków roślin uprawnych i sadzonek winorośli¹³⁸,

- segmentu działalności usługowej w zakresie przewozu towarów i paliw¹³⁹, ratownictwa wodnego¹⁴⁰, usług pocztowych¹⁴¹, transportu kolejowego¹⁴², usług płatniczych¹⁴³, hurtowni wyrobów alkoholowych¹⁴⁴, przewozu towarów niebezpiecznych¹⁴⁵, organizacji gier hazardowych¹⁴⁶, prowadzenia giełd towarowych¹⁴⁷, działalności w zakresie funduszy inwestycyjnych¹⁴⁸, usług zaufania¹⁴⁹,
- prowadzenia inżynierii genetycznej, używania GMO i uwalniania GMO do środowiska¹⁵⁰, wprowadzania do środowiska oraz przemieszczania w środowisku gatunków obcych¹⁵¹,

¹³⁴ Ustawa z 18 stycznia 1996 r. o kulturze fizycznej, t.j. Dz.U. 2001, nr 81, poz. 889.

¹³⁵ Ustawa z 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1385; ustawa z 14 grudnia 2018 r. o promowaniu energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji, t.j. Dz.U. 2022, poz. 553; ustawa z 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1436.

¹³⁶ Ustawa z 10 grudnia 2020 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich, Dz.U. 2021, poz. 36.

¹³⁷ Ustawa z 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin, t.j. Dz.U. 2021, poz. 213; ustawa z 13 lutego 2020 r. o ochronie roślin przed agrofagami, t.j. Dz.U. 2023, poz. 301; ustawa z 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin, t.j. Dz.U. 2023, poz. 340.

¹³⁸ Ustawa z 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie, t.j. Dz.U. 2021, poz. 129.

¹³⁹ Ustawa z 9 marca 2017 r. o systemie monitorowania drogowego i kolejowego przewozu towarów oraz obrotu paliwami opałowymi, t.j. Dz.U. 2023, poz. 104.

¹⁴⁰ Ustawa z 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 714.

¹⁴¹ Ustawa z 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1640.

¹⁴² Ustawa z 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1786.

¹⁴³ Ustawa z 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2360.

¹⁴⁴ Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, t.j. Dz.U. 2023, poz. 165..

¹⁴⁵ Ustawa z 5 sierpnia 2022 r. o transporcie materiałów niebezpiecznych drogą powietrzną, Dz.U. poz. 1715.

¹⁴⁶ Ustawa z 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 227.

¹⁴⁷ Ustawa z 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 380.

¹⁴⁸ Ustawa z 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, t.j. Dz.U. 2023, poz. 681.

¹⁴⁹ Ustawa z 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej, t.j. Dz.U. 2021, poz. 1797.

¹⁵⁰ Ustawa z 22 czerwca 2001 r. o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych, t.j. Dz.U. 2022, poz. 546.

¹⁵¹ Ustawa z 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1589.

- wyróżnionych aktywności z zakresu ochrony przyrody¹⁵², ochrony zwierząt i zwalczania chorób zakaźnych zwierząt¹⁵³, ochrony roślin¹⁵⁴, prowadzenia zbiorów publicznych¹⁵⁵, organizacji wyścigów konnych¹⁵⁶,
- rodzaju, podstawy, wysokości wynagrodzenia i innych cech zatrudnienia osób objętych ubezpieczeniami społecznymi¹⁵⁷ oraz szczególne dane dotyczące pracowników pracujących w wyróżnionych sektorach: oświaty i wychowania, szkolnictwa wyższego, ochrony zdrowia – przetwarzane w odrębnych rejestrach prowadzonych i utrzymywanych przez organy administracji rządowej¹⁵⁸. Ponadto dane unikalne dotyczące osób wykonujących działania na podstawie umowy-zlecenia i podobnych oraz umów uaktywniających¹⁵⁹.

W analizowanym okresie nastąpiły istotne zmiany dotyczące zwiększenia liczby obszarów zbierania danych i ich rodzajów w działalności usługowej, gospodarczej i rolnej w poszczególnych sektorach rynku, wynikające z potrzeb dostosowania się do standardów wspólnego rynku UE (szczególnie sektor rolny, rybacki, usług i wytwórczy) oraz – w przypadku zatrudnienia – z rozszerzenia zakresu ubezpieczeń społecznych.

■ Dane osoby fizycznej obciążonej obowiązkiem zapłaty danin publicznych

Dane unikalne w tym obszarze dotyczą obciążenia osoby fizycznej obowiązkiem zapłaty danin publicznych – podatnicy podatków są identyfikowani w systemie¹⁶⁰.

¹⁵² Ustawa z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1336.

¹⁵³ Ustawa z 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1580; ustawa z 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1075; ustawa z 15 stycznia 2015 r. o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 465.

¹⁵⁴ Ustawa z 13 lutego 2020 r. o ochronie roślin przed agrofagami, t.j. Dz.U. 2023, poz. 301.

¹⁵⁵ Ustawa z 14 marca 2014 r. o zasadach prowadzenia zbiorów publicznych, t.j. Dz.U. 2020, poz. 1672.

¹⁵⁶ Ustawa z 18 stycznia 2001 r. o wyścigach konnych, t.j. Dz.U. 2020, poz. 1354.

¹⁵⁷ Ustawa z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1230; ustawa z 16 listopada 2022 r. o systemie teleinformatycznym do obsługi niektórych umów, Dz.U. poz. 2754.

¹⁵⁸ Ustawa z 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2597; ustawa z 28 kwietnia 2011 r. o systemie informacji w ochronie zdrowia, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1555; ustawa z 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, t.j. Dz.U. 2023, poz. 742; ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela, t.j. Dz.U. 2023, poz. 984.

¹⁵⁹ Ustawa z 16 listopada 2022 r. o systemie teleinformatycznym do obsługi niektórych umów, Dz.U. poz. 2754.

¹⁶⁰ Ustawa z 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2500.

Identyfikowane są również powiązane z nimi: źródła dochodów¹⁶¹, czynności cywilno-prawne¹⁶², spadki i darowizny¹⁶³, obrót towarami i usługami¹⁶⁴.

Organy Krajowej Administracji Skarbowej wykonują swoje zadania w szczególności przy wykorzystaniu: Centralnego Rejestru Danych Podatkowych, Platformy Usług Elektronicznych Skarbowo-Celnych, e-Urzędu Skarbowego. Współadministratorami danych są minister właściwy do spraw finansów publicznych i Szef KAS. System teleinformatyczny służy do gromadzenia, analizy oraz przetwarzania danych wynikających z: deklaracji składanych przez podatników, płatników i ich następców prawnych, decyzji, postanowień oraz innych dokumentów związanych z obowiązkami wynikającymi z przepisów prawa podatkowego i celnego, tytułów wykonawczych i innych dokumentów przekazanych naczelnikowi urzędu skarbowego, ewidencji, w zakresie podatku od towarów i usług Krajowego Systemu e-Faktur, a także danych pozyskanych z baz, rejestrów, ewidencji, zbiorów i systemów informatycznych udostępnionych organom KAS w celu realizacji ustawowych zadań.

Od roku 2008 do 2023 w tym obszarze przetwarzania danych miały miejsce istotne zmiany, które polegały na centralizacji i integracji systemów/rejestrów przetwarzania danych oraz utworzenia jednej struktury organizacyjnej w miejsce funkcjonujących osobno pionów administracji podatkowej, Służby Celnej i kontroli skarbowej¹⁶⁵.

■ Dane dotyczące powiązań z organizacjami

Dane unikalne dotyczące powiązania organizacyjnego osób fizycznych – w charakterze założycieli, udziałowców, członków, zarządzających i w innych dostrzeżonych przez prawo rolach, które są rejestrowane i przetwarzane w rejestrach i systemach informacyjnych organów wykonujących administrację rządową lub w takich, których administracja rządowa ma bezpośredni dostęp do danych i uprawnienia do ich przetwarzania. Są to: Krajowy Rejestr Sądowy, Ewidencja Działalności Gospodarczej (dla formy spółki cywilnej). Inne rejestry zawierające informacje o organizacjach, takich jak spółki wodne¹⁶⁶, instytucje kultury¹⁶⁷, Eu-

¹⁶¹ Ustawa z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2647.

¹⁶² Ustawa z 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych, t.j. Dz.U. 2005, nr, 41, poz. 399.

¹⁶³ Ustawa z 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1774.

¹⁶⁴ Ustawa z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1570; ustawa z 24 sierpnia 2006 r. o podatku tonażowym, t.j. Dz.U. 2021, poz. 985; ustawa z 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1542.

¹⁶⁵ <https://puesc.gov.pl/>.

¹⁶⁶ Ustawa z 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1478.

¹⁶⁷ Ustawa z 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, t.j. Dz.U. 2020, poz. 194.

ropejskie Ugrupowania Współpracy Terytorialnej¹⁶⁸, organizacje niezależnych podmiotów zarządzających¹⁶⁹, organizacje praw pacjentów¹⁷⁰, koła gospodyń wiejskich (od 2023 r.)¹⁷¹, związki zawodowe rolników indywidualnych¹⁷², ochotnicze straże pożarne¹⁷³. Od 2008 roku następuje sukcesywne zwiększenie dostępności danych.

■ Dane dotyczące posiadanej nieruchomości

- Dane unikalne w zakresie opisu posiadanej nieruchomości: bardzo szczegółowe dane dotyczące charakterystyki działki ewidencyjnej, charakterystyki budynku, lokalu oraz ceny nieruchomości przetwarzane w Ewidencji Gruntów i Budynków¹⁷⁴.
- Dane unikalne w zakresie prawa własności i innych praw obciążających nieruchomość przetwarzane w centralnej bazie danych ksiąg wieczystych stanowiącej ogólnokrajowy zbiór ksiąg prowadzonych w systemie teleinformatycznym: wpisy praw związanych z jej własnością, wpisy dotyczące własności i użytkowania wieczystego, wpisy dotyczące ograniczonych praw rzeczowych, z wyjątkiem hipotek, wpisy ograniczeń w rozporządzaniu nieruchomością lub użytkowaniem wieczystym oraz wpisy innych praw i roszczeń, z wyjątkiem roszczeń dotyczących hipotek, wpisy dotyczące hipotek, wpisy dotyczące osoby, której przysługuje spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu. Ponadto mogą być ujawnione prawa osobiste i roszczenia: prawo najmu lub dzierżawy, prawo odkupu lub pierwokupu, prawo dożywocia; roszczenie o przeniesienie własności nieruchomości lub użytkowania wieczystego albo o ustanowienie ograniczonego prawa rzeczowego; dotyczy to także roszczeń przyszłych; roszczenie wynikające z określenia zarządu lub sposobu korzystania z nieruchomości przez współwłaścicieli lub wieczystych użytkowników; roszczenie współwłaścicieli wyłączające uprawnienie do zniesienia współwłasności; wierzytelności banku hipotecznego zabezpieczone hipoteką; prawo z umowy timeshare¹⁷⁵.

¹⁶⁸ Ustawa z 7 listopada 2008 r. o europejskim ugrupowaniu współpracy terytorialnej, t.j. Dz.U. 2021, poz. 1219.

¹⁶⁹ Ustawa z 15 czerwca 2018 r. o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi, Dz.U. poz. 1293.

¹⁷⁰ Ustawa z 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1545.

¹⁷¹ Ustawa z 9 listopada 2018 r. o kołach gospodyń wiejskich, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1179.

¹⁷² Ustawa z 7 kwietnia 1989 r. o związkach zawodowych rolników indywidualnych, t.j. Dz.U. 2022, poz. 99.

¹⁷³ Ustawa z 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 194.

¹⁷⁴ Ustawa z 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1752, oraz rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków, Dz.U. poz. 1390.

¹⁷⁵ Ustawa z 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotecze, t.j. Dz.U. 2023, poz. 146.

- Dane unikalne w zakresie emisyjności budynków: bardzo szczegółowe dane dotyczące źródła ciepła, źródła energii elektrycznej, źródła spalania paliw, wyników przeprowadzonej kontroli źródła spalania paliw, gospodarowania odpadami komunalnymi lub odprowadzania nieczystości ciekłych, gazów lub pyłów do powietrza przez przedsiębiorcę, w zakresie objętym świadectwem charakterystyki energetycznej budynków¹⁷⁶.
- Dane unikalne w zakresie stanu technicznego obiektów budowlanych: prowadzenie cyfrowej książki obiektu budowlanego będzie obowiązkowe od 1 stycznia 2027 r. Właściciele lub zarządcy nieruchomości na stronie c-kob.gunb.gov.pl będą zobowiązani do założenia cyfrowej książki obiektu budowlanego oraz zamieszczania w niej aktualnych informacji o ekspertyzach i badaniach technicznych¹⁷⁷.

Od roku 2008 do roku 2023 następują sukcesywnie zmiany dotyczące zwiększenia liczby obszarów zbierania danych o nieruchomościach wynikające merytorycznie z koncepcji zastąpienia podatku od nieruchomości podatkiem od wartości nieruchomości oraz potrzebami dostosowania się do standardów wyznaczanych przez UE (niwelowanie emisyjności budynków) aktami bezpośrednio zobowiązującymi, których motywem jest, mająca miejsce w ostatnich latach, nadmiarowa koncentracja ustawodawcy unijnego na zapewnianiu „wysokiego poziomu ochrony i poprawy jakości środowiska” kosztem nieosiągnięcia innych wymienionych w art. 3 TUE wartości i celów w równoważnym stopniu¹⁷⁸. Inną, technologiczną, przyczyną jest pojemność i łatwość przetwarzania danych (dla celów kontroli i nadzoru) w systemach teleinformatycznych, które sukcesywnie zastępują operowanie nośnikiem w postaci papieru.

■ Dane dotyczące posiadanej ruchomości

- Dane unikalne dotyczące posiadanego pojazdu: bardzo szczegółowe dane dotyczące pojazdu – jego cech technicznych i stanu prawnego, przetwarzane w centralnej ewidencji pojazdów¹⁷⁹.
- Dane dotyczące posiadanego jachtu – szczegółowe dane dotyczące jachtu – cech technicznych i stanu prawnego, sposobu eksploatacji oraz rodzaju aktywności (rybołówstwo, rekreacja), również znaki charakterystyczne na kadłubie lub żaglach, dane dotyczące silnika zaburtowego¹⁸⁰.

¹⁷⁶ Ustawa z 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków, t.j. Dz.U. 2022, poz. 438.

¹⁷⁷ Ustawa z 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, t.j. Dz.U. 2023, poz. 682.

¹⁷⁸ Traktat o Unii Europejskiej – wersja skonsolidowana, Dz.Ur. UE C 202 z 7 czerwca 2016 r., s. 1.

¹⁷⁹ Ustawa z 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1047.

¹⁸⁰ Ustawa z 12 kwietnia 2018 r. o rejestracji jachtów i innych jednostek pływających o długości do 24 m, t.j. Dz.U. 2020, poz. 1500.

- Dane dotyczące posiadanego statku rybackiego – szczegółowe dane dotyczące statku i licencji połowowych oraz informacje dotyczące połowów i wyładunków¹⁸¹.
- Dane dotyczące posiadanej broni – dane identyfikacyjne posiadanej broni palnej wraz ze wskazaniem kategorii oraz celów jej posiadania, również opis przewożonej, przewożonej lub wywożonej broni i amunicji, umożliwiający ich jednoznaczny identyfikację¹⁸².
- Dane dotyczące posiadanego statku powietrznego¹⁸³, w tym między innymi dane umożliwiające podejmowanie działań w celu zapewnienia bezpieczeństwa lotów.
- Dane dotyczące posiadanego zwierzęcia. Są to bardzo szczegółowe informacje dotyczące różnych gatunków zwierząt, sposobów ich utrzymywania oraz użytkowania i przeznaczenia oraz historii ich życia. Od 2023 r. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wykonuje sukcesywnie rozbudowywane zadania państwa członkowskiego UE dotyczące komputerowej bazy danych o zwierzętach¹⁸⁴.
- Dane dotyczące posiadanego urządzenia radiowego nadawczego lub nadawczo-odbiorczego¹⁸⁵ w celu nadzoru nad użytkowaniem przestrzeni radiowej.
- Dane dotyczące posiadanych dóbr kultury – obejmują posiadane zabytki rzeczy ruchomej niebędącej zabytkiem, a także części składowe lub zespoły, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na ich wartość artystyczną, historyczną lub naukową, lub ze względu na ich znaczenie dla dziedzictwa i rozwoju kulturalnego¹⁸⁶.
- Dane dotyczące zabytków. Rejestr zabytków, dla zabytków znajdujących się na terenie województwa, prowadzi wojewódzki konserwator zabytków. Generalny Konserwator Zabytków prowadzi krajową ewidencję zabytków oraz krajowy wykaz zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego prowadzi krajowy rejestr utraconych dóbr kultury¹⁸⁷.
- Dane dotyczące posiadania winnicy – ewidencję winnic prowadzi Dyrektor Generalny Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa¹⁸⁸.
- Dane dotyczące posiadania energetycznych linii bezpośrednich¹⁸⁹ w celu oceny parametrów tych linii oraz urządzeń do nich przyłączonych na funkcjonowanie sieci zapewniającej bezpieczeństwo pracy Krajowego Systemu Elektroenergetycznego.

¹⁸¹ Ustawa z 19 grudnia 2014 r. o rybołówstwie morskim, t.j. Dz.U. 2023, poz. 475.

¹⁸² Ustawa z 21 maja 1999 r. o broni i amunicji, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2516.

¹⁸³ Ustawa z 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1235.

¹⁸⁴ Ustawa z 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, Dz.U. poz. 2727.

¹⁸⁵ Ustawa z 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1648.

¹⁸⁶ Ustawa z 25 maja 2017 r. o restytucji narodowych dóbr kultury, t.j. Dz.U. 2019, poz. 1591.

¹⁸⁷ Ustawa z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, t.j. Dz.U. 2022, poz. 840.

¹⁸⁸ Ustawa z 2 grudnia 2021 r. o wyrobach winiarskich, t.j. Dz.U. 2023, poz. 550.

¹⁸⁹ Ustawa z 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1385.

Zmiany w okresie 2008–2023, dotyczące zwiększenia liczby obszarów zbierania danych i ich rodzajów dotyczących określonych obiektów, wynikają z potrzeb dostosowania się do standardów wspólnego rynku UE.

■ **Dane dotyczące przemieszczania się drogami publicznymi, drogą powietrzną oraz użytkowania przestrzeni publicznej**

- Dane unikalne dotyczące przemieszczania się drogą publiczną obejmują przemieszczania się po autostradzie, rejestr uiszczających opłatę elektroniczną w Systemie Poboru Opłaty Elektronicznej KAS. Jest on prowadzony przez Szefa KAS¹⁹⁰.
- Dane unikalne dotyczące przemieszczania się drogą powietrzną dotyczą przelotu pasażera (szczegółowe dane dotyczące m.in. trasy, biura podróży itp.), są przetwarzane w Krajowym Systemie Informatycznym PNR utrzymywanym przez komórkę organizacyjną Straży Granicznej (JIP) i zasilanym przez przewoźników lotniczych¹⁹¹.
- Dane unikalne dotyczące użytkowania przestrzeni publicznej to dane dotyczące osoby fizycznej z monitoringu wizyjnego w obszarze przestrzeni publicznej (monitoring na terenie nieruchomości i w obiektach budowlanych stanowiących mienie państwowe, a także na terenie wokół takich nieruchomości i obiektów¹⁹²). Podobne podstawy prawne wprowadzono w przypadku mienia województwa, powiatu i gminy lub innych samorządowych jednostek organizacyjnych¹⁹³ oraz innych podmiotów¹⁹⁴.
- Dane unikalne dotyczące uprawnień do parkowania znajdują się w ewidencji posiadaczy kart parkingowych. Ewidencję prowadzi minister właściwy do spraw informatyzacji w systemie teleinformatycznym¹⁹⁵.

Od roku 2008 do roku 2023 istotnie zwiększyły się liczby obszarów zbierania danych i ich rodzajów, wynikające z potrzeby dostosowania się do standardów wspólnego rynku UE oraz możliwości technologii (monitoring wizyjny).

¹⁹⁰ Ustawa z 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2483; ustawa z 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 645; ustawa z 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1047; <https://etoll.gov.pl>

¹⁹¹ Ustawa z 9 maja 2018 r. o przetwarzaniu danych dotyczących przelotu pasażera, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1441.

¹⁹² Ustawa z 16 grudnia 2016 r. o zarządzaniu mieniem państwowym, t.j. Dz.U. 2023, poz. 973.

¹⁹³ Ustawa z 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, t.j., Dz.U. 2022, poz. 2094; ustawa z 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1526; ustawa z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, t.j. Dz.U. 2023, poz. 40.

¹⁹⁴ Ustawa z 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, t.j. Dz.U. 2023, poz. 991; ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, Dz.U. 2017, poz. 60.

¹⁹⁵ Ustawa z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 100.

■ Dane dotyczące korzystania ze środowiska

Dane unikalne bezpośrednio wskazane w polskich ustawach: dane podmiotu, którego działalność była przyczyną bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku lub szkody w środowisku, również inne istotne informacje o bezpośrednich zagrożeniach szkodą w środowisku oraz szkodach w środowisku, jak również informacje o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych, historycznych zanieczyszczeniach powierzchni ziemi, sposobów redukcji zanieczyszczeń i zagrożeń¹⁹⁶. W tym miejscu pominięto upoważnienia ustawowe omówione w innych częściach opracowania.

W omawianym okresie miały miejsce znaczące zmiany w tym obszarze. Wynikały one z potrzeb dostosowania się do standardów wprowadzonych w UE, których motywem jest, mająca miejsce w ostatnich latach, nadmiarowa koncentracja ustawodawcy unijnego na zapewnianiu „wysokiego poziomu ochrony i poprawy jakości środowiska” kosztem nieosiągania innych wymienionych w art. 3 TUE wartości i celów w równoważnym stopniu¹⁹⁷.

■ Dane dotyczące uczestnictwa w imprezach masowych

Dane unikalne to: używane pseudonimy, przynależność do klubów kibica oraz charakterystyka zachowania podczas i w związku z masowymi imprezami sportowymi, w tym meczami piłki nożnej. Organem administracji rządowej właściwym w sprawach przetwarzania informacji, w tym danych osobowych, dotyczących bezpieczeństwa masowych imprez sportowych, jest Komendant Główny Policji¹⁹⁸.

■ Dane dotyczące indywidualnej osoby fizycznej wyróżnione przez prawo

■ Dane dotyczące współpracy ze służbami organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990. Dane unikalne w tym obszarze to: opis kategorii pracy, służby lub współpracy; informacje o rodzajach dokumentów zgromadzonych w zasobie archiwalnym Instytutu Pamięi Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, zawierających dane osobowe osoby, której dane osobo-

¹⁹⁶ Ustawa z 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, t.j. Dz.U. 2020, poz. 2187; ustawa z 16 czerwca 2023 r. o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych, Dz.U. poz. 1719; ustawa z 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2556; ustawa z 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji, t.j. Dz.U. 2022, poz. 673; ustawa z 15 maja 2015 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych, t.j. Dz.U. 2020, poz. 2065; ustawa z 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 589.

¹⁹⁷ Traktat o Unii Europejskiej – wersja skonsolidowana, Dz.Urz. UE C 202 z 7 czerwca 2016 r., s. 1.

¹⁹⁸ Ustawa z 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 616.

we zostały zamieszczone w katalogu; przebieg pracy, służby lub współpracy z organami bezpieczeństwa państwa, treść zapisów ewidencyjnych w dokumentach zgromadzonych w zasobie archiwalnym IPN¹⁹⁹.

- Dane dotyczące statusu kombatanta i ofiary represji stanu powojennego. Dane unikalne to potwierdzony udział w wojnach, działaniach zbrojnych i powstaniach narodowych lub równorzędnych okolicznościach²⁰⁰.
- Dane dotyczące innych rodzajów represjonowania. Dane unikalne dotyczą okoliczności wyróżnionych w ustawach²⁰¹.
- Inne dane powiązane z indywidualnie wskazaną osobą fizyczną: jako krwiodawcy²⁰², jako osoby zaburzonej psychicznie²⁰³, jako osoby obciążonej zarzutem popełnienia przestępstwa²⁰⁴, jako dłużnika²⁰⁵, jako wynalazcy²⁰⁶, jako osoby opiekującej się grobami weteranów²⁰⁷.

¹⁹⁹ Ustawa z 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, t.j. Dz.U. 2023, poz. 102; ustawa z 11 kwietnia 1997 r. o ujawnieniu pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi w latach 1944–1990 osób pełniących funkcje publiczne, t.j. Dz.U. 1999, nr 42, poz. 428; ustawa z 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów, t.j. Dz.U. 2023, poz. 342.

²⁰⁰ Ustawa z 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2039.

²⁰¹ Ustawa z 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych, t.j. Dz.U. 2021, poz. 1774; ustawa z 14 sierpnia 2020 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom zesłanym lub deportowanym przez władze Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, t.j. Dz.U. 2021, poz. 2029; ustawa z 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 388.

²⁰² Ustawa z 22 sierpnia 1997 r. o publicznej służbie krwi, t.j. Dz.U. 2023, poz. 318.

²⁰³ Ustawa z 22 listopada 2013 r. o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1689.

²⁰⁴ Ustawa z 6 lipca 2001 r. o przetwarzaniu informacji kryminalnych, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2448; ustawa z 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1068; ustawa z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1304.

²⁰⁵ Ustawa z 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych, t.j. Dz.U. 2021, poz. 1909.

²⁰⁶ Ustawa z 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1170.

²⁰⁷ Ustawa z 22 listopada 2018 r. o grobach weteranów walk o wolność i niepodległość Polski, Dz.U. poz. 2529.

■ Dane dotyczące obowiązku obrony i świadczeń na rzecz obrony RP

Unikalny zbiór zagregowanych danych – zbiór powiązanych z osobą fizyczną danych gromadzonych w ewidencji wojskowej i innych ewidencjach. Ewidencję wojskową prowadzi w postaci elektronicznej w systemie teleinformatycznym lub w postaci papierowej Minister Obrony Narodowej²⁰⁸.

■ Dane dotyczące beneficjentów korzystających ze środków europejskich

Dane unikalne dotyczące osób fizycznych – beneficjentów lub reprezentujących beneficjentów korzystających ze środków UE²⁰⁹.

■ Dane przetwarzane dla celów statystyki publicznej oraz innych celów informacyjnych

Dane unikalne dotyczące osób fizycznych w bardzo wielu powiązaniach, w tym dane wrażliwe, na przykład: dane genetyczne, seksualność lub orientacja seksualna, pochodzenie rasowe, wyznanie, przynależność do kościoła lub związku wyznaniowego i inne szczególne, jak adres miejsca, w którym znajduje się zakończenie sieci udostępnione abonentowi publicznie dostępnej usługi telefonicznej świadczonej w stacjonarnej publicznej sieci telekomunikacyjnej²¹⁰. Dane osobowe po ich zebraniu przez służby statystyki publicznej, jeżeli pozwala na to cel ich przetwarzania, są pseudonimizowane (jednakże należy podkreślić, że jest to operacja odwracalna).

Do podobnych celów zbierane są także dane unikalne dotyczące osób fizycznych w kontekście działań niepożądanych spowodowanych stosowaniem produktów kosmetycznych²¹¹.

■ Dane dotyczące osób fizycznych przetwarzane w systemach UE

Dane unikalne oraz unikalny zbiór zagregowanych danych przetwarzanych w systemie informacyjnym. Rzeczypospolita Polska uczestniczy w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym²¹², a także w innych systemach, np. systemie IMI – w ramach 67 procedur współpracy administracyj-

²⁰⁸ Ustawa z 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny, Dz.U. poz. 2305.

²⁰⁹ Ustawa z 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027, Dz.U. poz. 1079; ustawa z 27 maja 2015 r. o finansowaniu wspólnej polityki rolnej, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2068.

²¹⁰ Ustawa z 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej, t.j. Dz.U. 2023, poz. 773; ustawa z 9 sierpnia 2019 r. o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2021 r., t.j. Dz.U. 2021, poz. 1143; ustawa z 29 listopada 2000 r. o zbieraniu i wykorzystywaniu danych rachunkowych z gospodarstw rolnych, Dz.U. 2021, poz. 1215; ustawa z 30 marca 2001 r. o rolniczych badaniach rynkowych, Dz.U. nr 42, poz. 471.

²¹¹ Ustawa z 4 października 2018 r. o produktach kosmetycznych, Dz.U. poz. 2227.

²¹² Ustawa z 24 sierpnia 2007 r. o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1355.

nej w 17 różnych dziedzinach polityki. System ten może być rozwijany i dostosowywany do potrzeb komunikacji w kolejnych obszarach współpracy²¹³.

■ **Projekty przejęcia organizacji przetwarzania danych przetwarzanych przez sądy przez organy administracji rządowej**

Zgodnie z projektowanymi zmianami w ustawie – Prawo o ustroju sądów powszechnych Minister Sprawiedliwości miałby przejąć rolę koordynatora i współadministratora danych uczestników postępowań sądowych (w zakresie niezbędnym do wykonywania zadań związanych z informatyzacją). Zmiany są uzasadniane tym, że obecne rozwiązanie ustrojowe, na podstawie którego dyrektor każdego z 11 sądów apelacyjnych, 46 sądów okręgowych oraz 318 sądów rejonowych odpowiada za utrzymanie i rozwój systemów teleinformatycznych na terenie swojej jednostki (z zastrzeżeniem regulacji, które weszły w życie 1 grudnia 2021 r.), jest nieefektywne i nie zapewnia sprawności funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości w obszarze usług informatycznych²¹⁴. Zakres projektowanych zmian budzi jednak wątpliwości Rzecznika Praw Obywatelskich²¹⁵.

■ **Metodyka pozyskiwania danych obywateli przez podmioty wykonujące administrację rządową**

W opracowaniu wyróżniono osiem metod pozyskiwania danych przez organy wykonujące zadania z zakresu administracji rządowej.

■ **Pierwotne udostępnienie danych przez uprawnioną lub zobowiązaną osobę fizyczną lub jej uprawnionego przedstawiciela**

Podstawą jest zobowiązanie lub uprawnienie osoby fizycznej do podania danych jej dotyczących poprzez zgłoszenie, informację, złożenie wniosku (m.in. do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Krajowego Rejestru Sądowego, rejestrów dziedzicznych)²¹⁶.

■ **Udostępnienie danych osoby fizycznej przetwarzanych przez wskazany podmiot na podstawie ustawowego obowiązku przekazania danych**

Podstawą jest zobowiązanie ustawowe wskazanych podmiotów do przekazania danych powiązanych z osobą fizyczną do systemu/rejestru/wykazu/ewidencji – na przykład do Systemu Informacji Oświatowej, Systemu Informacji w Ochronie Zdrowia, Systemu POL-on, Systemu Ubezpieczeń Społecznych, Centralnej

²¹³ System Wymiany Informacji na Rynku Wewnętrznym IMI – Ministerstwo Rozwoju i Technologii – Portal Gov.pl (www.gov.pl).

²¹⁴ Projekt, legislacja.gov.pl.

²¹⁵ *Minister Sprawiedliwości z dostępem do danych osobowych uczestników spraw sądowych? Uwagi RPO*, brpo.gov.pl.

²¹⁶ Ustawa z 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1378.

Ewidencji Pojazdów i Kierowców²¹⁷ – nieodpłatnie bądź odpłatnie²¹⁸. Podobnie – zobowiązanie CEIDG do przesłania danych zawartych we wniosku o wpis do CEIDG, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego CEIDG do właściwego naczelnika urzędu skarbowego, Głównego Urzędu Statystycznego, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych albo Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Przykład sformułowania podstawy ustawowej: „organy administracji publicznej są obowiązane do bezpłatnego udostępniania danych osobowych w celu ich przetwarzania w ewidencji wojskowej”²¹⁹.

■ **Udostępnienie danych osoby fizycznej przetwarzanych przez wskazany podmiot na podstawie ustawowego uprawnienia do otrzymania danych**

Podstawą jest uprawnienie ustawowe do otrzymania danych na wniosek, żądanie lub zapytanie – organ administracji lub podmiot wykonujący administrację publiczną ma ustawowe uprawnienie do otrzymania danych gromadzonych w rejestrach w zakresie niezbędnym do realizacji celów i zadań, w wypadkach indywidualnych zaś może żądać takiego dostępu²²⁰ – na przykład z systemu SIO czy CEPiK. Ustawy wprowadzają też możliwość złożenia zapytania – na przykład przez krajowe punkty kontaktowe państw członkowskich Unii Europejskiej w celu transgranicznej wymiany informacji²²¹. W przypadku systemów prowadzonych w formie elektronicznej możliwe jest stosowanie rozwiązania w postaci bezpośredniego dostępu po uwierzytelnieniu pobierającego. Przykład innych sformułowań pozwalających na interaktywność i realizację zarówno obowiązku, jak i uprawnienia: „Agencja zapewnia organom Inspekcji Weterynaryjnej dostęp do komputerowej bazy danych oraz umożliwia edycję w komputerowej bazie danych informacji [...]”²²².

²¹⁷ Ustawa z 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1047, inne ustawy również, np. ustawa z 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 227.

²¹⁸ Artykuł 25 ustawy z 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 528.

²¹⁹ Ustawa z 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny, Dz.U. poz. 2305.

²²⁰ Ustawa z 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027, Dz.U. poz. 1079; ustawa z 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, t.j. Dz.U. 2023, poz. 208; ustawa z 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy, t.j. Dz.U. 2022, poz. 541, lub na żądanie – ustawa z 7 kwietnia 2022 r. o wyrobach medycznych, Dz.U. poz. 974.

²²¹ Ustawa z 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 645.

²²² Ustawa z 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, Dz.U. poz. 2727.

■ **Dostęp do danych zapewniany przez wprowadzenie ustawowego obowiązku samodzielnego pozyskania danych**

Podstawą jest wprowadzenie ustawowego obowiązku „samodzielnego pozyskania danych” w określonych zakresach – na przykład Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest obowiązany do samodzielnego uzyskania informacji drogą elektroniczną z rejestrów publicznych: rejestru PESEL, Centralnego Wykazu Ubezpieczonych, z rejestru żłobków i klubów dziecięcych oraz wykazu dziennych opiekunów i podmiotów zatrudniających dziennych opiekunów²²³.

■ **Dostęp do danych zapewniany przez integrację rozproszonych systemów informacyjnych podmiotów wykonujących administrację publiczną**

Podstawą jest wprowadzenie rozwiązań organizacyjno-prawnych w postaci utworzenia zintegrowanych systemów informacyjnych – przykładem jest zintegrowany system informacji o nieruchomościach działający na podstawie ustawy – Prawo geodezyjne i kartograficzne²²⁴. Zgodnie z tą ustawą Główny Geodeta Kraju, we współpracy ze starostami, wojewodami i marszałkami województw oraz Ministrem Sprawiedliwości, ministrem właściwym do spraw informatyzacji, ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, ministrem właściwym do spraw środowiska, ministrem właściwym do spraw klimatu, Prezesem Głównego Urzędu Statystycznego oraz Prezesem Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, tworzy i utrzymuje zintegrowany system informacji o nieruchomościach, będący systemem teleinformatycznym, umożliwiającym w szczególności: prowadzenie centralnego repozytorium kopii zbiorów danych ewidencji gruntów i budynków; wymianę danych w formie dokumentów elektronicznych między ewidencją gruntów i budynków a innymi rejestrami publicznymi (takimi jak: księga wieczysta, państwowy rejestr granic i powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju, krajowy rejestr urzędowy podziału terytorialnego kraju, krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, krajowy system ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności), w zakresie niezbędnym do prowadzenia tych rejestrów publicznych, a także przekazywanie w formie dokumentów elektronicznych zawiadomień o zmianach danych, dokonywanych w poszczególnych rejestrach publicznych, mają-

²²³ Ustawa z 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, t.j. Dz.U. 2023, poz. 204; ustawa z 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, t.j. Dz.U. 2023, poz. 810; ustawa z 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym, t.j. Dz.U. 2023, poz. 883; rozporządzenie Rady Ministrów z 15 czerwca 2021 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”, Dz.U. poz. 1092.

²²⁴ Ustawa z 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1752.

cych znaczenie dla innych rejestrów publicznych włączonych do zintegrowanego systemu informacji o nieruchomościach. Rozwiązania w postaci zintegrowanych systemów informacyjnych nie były używane w roku 2008 z uwagi na to, że podstawowym nośnikiem informacji był papier, w roku 2023 funkcjonują: System Informacji Oświatowej, System Informacji o Ochronie Zdrowia, System Rejestrów Państwowych, Zintegrowany System Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on, Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców i liczba takich rozbudowanych systemów rośnie.

■ **Dostęp do danych zapewniany przez stworzenie aplikacji integrującej i wyraźne nadanie uprawnień do przetwarzania przez nią danych**

Przykładem jest wdrożona w 2022 r. aplikacja mObywatel²²⁵ oraz między innymi Centralna Ewidencja Organizatorów Turystyki i Przedsiębiorców Ułatwiających Nabywanie Powiązanych Usług Turystycznych. Na podstawie informacji o dokonanych wpisach do rejestru przekazywanych w postaci elektronicznej przez marszałków województw minister właściwy do spraw turystyki na stronie internetowej obsługującego go urzędu udostępnia Centralną Ewidencję Organizatorów Turystyki i Przedsiębiorców, którą prowadzi Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny. Minister właściwy do spraw turystyki ma dostęp do informacji zawartych w Ewidencji i jest uprawniony do ich przetwarzania²²⁶.

Rozwiązanie w postaci aplikacji o zaawansowanych i rozbudowanych możliwościach integracji danych jest dostępne od roku 2023.

■ **Dostęp do danych zapewniany przez automatyzację wymiany informacji między systemami informacyjnymi**

Przykładem są podstawy ustawowe wprowadzające rozwiązania automatycznego przekazywania danych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego – np. do Centralnego Rejestru Wyborców, Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej oraz Krajowego Rejestru Sądowego. Przykład sformułowania wprowadzającego automatyzację prezentuje się następująco: „Informacja w przedmiocie adresu do doręczeń elektronicznych podmiotu wpisanego do Krajowego Rejestru Sądowego jest przekazywana automatycznie z bazy adresów elektronicznych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, [...] do Krajowego Rejestru Sądowego bezpośrednio po wpisaniu adresu do doręczeń elektronicznych do bazy adresów elektronicznych, jego zmianie lub wykreśleniu z tej bazy”²²⁷ lub „W przypadku zmiany danych, [...] w rejestrze PESEL następuje

²²⁵ <https://info.mobywatel.gov.pl>.

²²⁶ Ustawa z 24 listopada 2017 r. o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych, t.j. 2023, poz. 1394, ze zm.

²²⁷ Ustawa z 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 285.

ich automatyczna aktualizacja w Centralnym Rejestrze Wyborców”²²⁸, „System umożliwia automatyczne wprowadzenie do ewidencji «Sportowe talenty» pozyskanych danych”²²⁹.

Rozwiązania opierające się na wykorzystaniu automatyzacji są rzadkością nawet w 2023 r.

Podsumowanie

Na podstawie przeprowadzonej analizy upoważnień do przetwarzania danych powiązanych z osobami fizycznymi przez organy wykonujące administrację rządową, zidentyfikowano w sumie w 288 ustaw i sformułowano wnioski przedstawione poniżej.

- Od 2008 r. sukcesywnie wzrasta liczba rodzajów danych przetwarzanych na podstawie uprawnień ustawowych. Wzrost wynika zarówno z przyczyn merytorycznych, jak i zmian technologii, która umożliwia coraz wygodniejsze zarządzanie dużymi zbiorami danych dla celów kontroli i nadzoru w systemach teleinformatycznych, które zastępują operowanie nośnikiem w postaci papieru. Przyczynami merytorycznymi są: dostosowywanie regulacji do standardów obowiązujących na wspólnym rynku UE, wprowadzanie uprawnień obywateli do uzyskiwania kolejnych świadczeń (pomoc państwa w wychowaniu dzieci) oraz poszerzanie zakresu kontroli i nadzoru sprawowanego przez organy wykonujące administrację rządową (monitoring losów absolwentów).
- W opracowaniu wyróżniono 25 obszarów przetwarzania danych przez organy wykonujące zadania z zakresu administracji rządowej i przeanalizowano rodzaje danych unikalnych w nich przetwarzanych. Ustalono, że od 2008 r. liczba rodzajów danych przetwarzanych przez organy wykonujące administrację rządową wzrosła w przypadkach:
 - danych identyfikacyjnych – o dane biometryczne,
 - danych identyfikujących sposoby kontaktu – o adres poczty elektronicznej i formalny adres dla doręczeń elektronicznych,
 - danych z zakresu stanu zdrowia – technicznie i formalnie – przez przejście przetwarzania danych przez centralny system administrowany przez jednostkę podległą ministrowi właściwemu do spraw zdrowia, właściwą w zakresie systemów informacyjnych ochrony zdrowia (Centrum e-Zdrowie),
 - danych z zakresu pomocy państwa w wychowywaniu dzieci i wspieraniu rodziny – z uwagi na rozszerzenie tego zakresu (o nabycie pierwszego mieszkania, świadczenia 500+ i 300+, udostępnienie laptopów uczniom, szczególnie wsparcie kobiet w ciąży),

²²⁸ Ustawa z 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1277.

²²⁹ Ustawa z 25 czerwca 2010 r. o sporcie, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1599.

- danych z zakresu pomocy i wsparcia państwa w szczególnych sytuacjach – z uwagi na rozszerzenie tego zakresu (o dane przetwarzane w związku z reakcją na wzrost cen paliw, cen energii elektrycznej, trudności w działalności gospodarczej i innej podczas pandemii COVID-19),
- danych z zakresu śledzenia przepływów finansowych – o dane transferów finansowych wcześniej nie objęte monitoringiem oraz o dane dotyczące beneficjentów rzeczywistych,
- danych dotyczących opieki przedszkolnej, kształcenia na poziomie podstawowym, ponadpodstawowym i wyższym – przez przejście przetwarzania danych przez systemy utrzymywane i administrowane przez centralne organy administracji rządowej,
- danych dotyczących monitoringu losów i karier absolwentów wymienionych placówek,
- danych dotyczących uprawnień do wykonywania zawodu, pełnienia funkcji, wykonywania czynności, działania w charakterze eksperta – w pewnym zakresie przez dodanie obowiązku rejestracji działalności wcześniej nie rejestrowanych oraz najczęściej przez nałożenie obowiązku przekazywania danych do systemów centralnych prowadzonych przez organy administracji,
- danych dotyczących prowadzonej działalności gospodarczej, usługowej, rolniczej i innej regulowanej lub formalizowanej oraz zatrudnienia w wyróżnionych sektorach – przez dodanie obowiązków rejestracji działalności dotyczących obrotu paliwami, gospodarowania odpadami, uczestnictwa w rynku produktów spożywczych, obrotu produktami pochodzenia zwierzęcego, w tym uboju dla potrzeb własnych, obrotu napojami z dodatkiem cukrów, kofeiny lub tauryny, hodowli i rozrodu zwierząt gospodarskich, hodowli i ochrony roślin, wytwarzania materiału siewnego odmian gatunków roślin uprawnych i sadzonek winorośli, i innych. Ponadto przez przejście przetwarzania danych dotyczących pracowników pracujących w wyróżnionych sektorach oświaty i wychowania, szkolnictwa wyższego, ochrony zdrowia przez organy administracji rządowej,
- dane dotyczące powiązań z organizacjami – przez dodanie obowiązku rejestracji nowych rodzajów organizacji (kół gospodyń wiejskich, związków zawodowych rolników indywidualnych),
- danych dotyczących posiadanej nieruchomości – o szczegółowe dane techniczne, dotyczące emisyjności budynków, źródeł ciepła itd. Warto wspomnieć, że sukcesywnie wzrasta liczba obszarów zbierania danych o nieruchomościach wynikająca merytorycznie z koncepcji zastąpienia podatku od nieruchomości podatkiem od wartości nieruchomości oraz potrzebami dostosowania się do standardów wyznaczanych przez UE (niwelowanie emisyjności budynków) aktami bezpośrednio zobowiązującymi,

- danych dotyczących posiadanej ruchomości – pojazdów, energetycznych linii bezpośrednich (zwiększenie liczby przetwarzanych danych w CEPiK),
- danych dotyczących przemieszczania się drogami publicznymi, drogą powietrzną oraz użytkowania przestrzeni publicznej – o dane niezbędne dla wymierzania opłaty za przejazd oraz dane z monitoringu wizyjnego,
- danych dotyczących korzystania ze środowiska; od roku 2008 do 2023 nastąpiły istotne zmiany w tym obszarze wynikające z potrzeb dostosowania się do standardów wprowadzonych w UE, których motywem jest mająca miejsce w ostatnich latach nadmiarowa koncentracja ustawodawcy unijnego na zapewnianiu „wysokiego poziomu ochrony i poprawy jakości środowiska” kosztem nieosiągania innych wymienionych w art. 3 TUE wartości i celów w równoważnym stopniu²³⁰.
- Jeżeli chodzi o zmiany wywołane coraz szerszym zastosowaniem technologii ICT, to w latach 2008–2023 miały miejsce ogromne zmiany w obszarze przetwarzania danych z zakresu ochrony zdrowia. W 2008 r. istniało 69 autonomicznych systemów informacyjnych obsługujących system ochrony zdrowia, informacje o jednostkowych danych medycznych znajdowały się wyłącznie u świadczeniodawców. Obecnie funkcjonuje scentralizowany system SIOZ utrzymywany przez jednostkę wykonującą zadania z zakresu administracji rządowej. Podobne co do skali zmiany nastąpiły w obszarze przetwarzania danych przez użycie zintegrowanego systemu z zakresu informacji oświatowej (SIO) i szkolnictwa wyższego (POL-on) grupującego dane w jednej strukturze. Z takim samym zjawiskiem mamy do czynienia w organizacji zarządzania przetwarzaniem danych przez ZUS – polegającym na integracji z innymi systemami: Krajowej Ewidencji Podatników, Krajowego Rejestru Sądowego i innych oraz przez automatyzację wymiany danych z tymi systemami. Również w organizacji zarządzania przetwarzaniem danych przez KAS nastąpiło uspołnienie i ujednoczenie struktury organizacyjnej służb oraz centralizacji, integracji i automatyzacji systemu, w którym dane obecnie są przetwarzane. Ogólnie należy stwierdzić, że znacznie zwiększyła się liczba obszarów zbierania danych i ich rodzajów, wynikająca z możliwości technologii monitoringu wizyjnego.
- Od roku 2008 zmieniają się również metody pozyskiwania danych. Dane do zasobów informacyjnych administracji publicznej pierwotnie pozyskiwane były na podstawie zgłoszenia, złożenia wniosku, zawiadomienia i podania przez osoby fizyczne uprawnione lub zobowiązane do podania takich danych²³¹. Następnie wprowadzane są do systemów informacyjnych admi-

²³⁰ Traktat o Unii Europejskiej – wersja skonsolidowana, Dz.Urz. UE C 202 z 7 czerwca 2016 r., s. 1.

²³¹ Np. zarejestrowanie urodzin dziecka, wpisanie budynku w centralnej bazie emisyjności, zgłoszenie uprawnionego do ubezpieczenia społecznego.

nistracji przez wskazane organy (na przykład kierownika Urzędu Stanu Cywilnego) lub same osoby fizyczne (na przykład przez właścicieli budynków, w których jest używane źródło ciepła).

Wtórnie dane mogą być pozyskiwane przez organy z systemów/rejestrów/ewidencji podmiotów, w których są przechowywane. Według przepisów obowiązujących już od 2005 r. dane raz wprowadzone do rejestru/ewidencji/zasobu jednostki wykonującej administrację publiczną pozostają w nich aż do momentu ich usunięcia²³². Mogą stać się dostępne dla każdej innej jednostki, jeżeli są niezbędne dla wykonywania jej ustawowych zadań – zgodnie z art. 15 ustawy o informatyzacji dającym podstawę ogólną do takich działań²³³. Niezależnie od podstawy ogólnej istnieją również liczne podstawy szczególne, umieszczone w różnych ustawach, które wskazują metodę bezpośredniego udostępnienia²³⁴, metodę udostępnienia na wniosek oraz konkretne uprawnione do ich otrzymania jednostki.

Należy zdać sobie sprawę również i z tej okoliczności, że nawet, jeżeli jako przetwarzający dane w rejestrze/ewidencji/systemie wskazany jest aktualnie przez ustawodawcę dowolny podmiot, np. samorządowy, ale jednocześnie administratorem cyberprzestrzeni, w której gromadzone są dane (np. Centralny Rejestr Wyborców czy Baza danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami) jest organ administracji rządowej (np. minister), to będzie on mieć dostęp do tych danych. Podobnie organ administracji rządowej, który jest wydawcą zarządzającym aplikacjami pobierającymi dane gromadzone w podmiotach zarówno publicznych, jak i niepublicznych, to również będzie mieć bezpośredni dostęp do tych danych (tak jak jest to w aplikacji mObywatel²³⁵) i zawsze ten dostęp będzie mógł wykorzystać.

Metody wnioskowe są charakterystyczne dla czasów, w których dominowały nośniki papierowe (2008) oraz systemy teleinformatyczne wydzielone silosowo

²³² Zgodnie z zasadami wynikającymi z przepisów ogólnych lub dedykowanych.

²³³ „Podmiot prowadzący rejestr publiczny zapewnia podmiotowi publicznemu albo podmiotowi niebędącemu podmiotem publicznym, realizującym zadania publiczne na podstawie odrębnych przepisów albo na skutek powierzenia lub zlecenia przez podmiot publiczny ich realizacji, nieodpłatny dostęp do danych zgromadzonych w prowadzonym rejestrze, w zakresie niezbędnym do realizacji tych zadań”.

²³⁴ Na przykład według art. 83 ustawy o odpadach dostęp do Bazy danych o odpadach przyznano 23 podmiotom.

²³⁵ Aplikacja umożliwia pobranie z rejestrów publicznych, rejestrów niepublicznych lub systemów teleinformatycznych podmiotów publicznych lub podmiotów niepublicznych danych: a) osobowych użytkownika niezbędnych do realizacji usługi, b) dotyczących sytuacji prawnej tego użytkownika lub praw mu przysługujących, c) umożliwiających identyfikację rzeczy związanej z tym użytkownikiem danych spoza rejestrów publicznych – np. aktualnie Małopolska Karta Aglomeracyjna i Bilkom – bilety kolejowe.

obsługujące jeden organ. Z kolei metody bezpośredniego dostępu czy zautomatyzowanego pobierania danych (szczególnie z rejestrów ustanawianych jako rejestry zawierające dane referencyjne²³⁶) stają się standardem od kilku lat aż do 2023 r., a w przyszłości staną się rozwiązaniem dominującym.

Metody bezpośredniego dostępu czy zautomatyzowanego pobierania danych staną się rozwiązaniami dominującymi. Przyczyny tego zjawiska wymienione zostały poniżej.

- Postępująca integracja systemów informacyjnych w administracji publicznej²³⁷, normatywna i jednocześnie techniczna, czego przykładami są: System Informacji Oświatowej czy System Informacji w Ochronie Zdrowia albo tylko techniczną, czego przykładem jest System Rejestrów Państwowych²³⁸.
- Przygotowywanie dedykowanej cyberprzestrzeni dla obsługi administracji – Krajowego Centrum Przetwarzania Danych²³⁹, tj. w szczególności sieci fizycznych połączeń i serwerów.

²³⁶ Dane referencyjne – dane opisujące cechę informacyjną obiektu pierwotnie wprowadzone do rejestru publicznego w wyniku określonego zdarzenia, z domniemania opatrzone atrybutem autentyczności. Zob. § 2 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych, Dz.U. 2017, poz. 2247. Takim rejestrem, zawierającym dane referencyjne, jest np. rejestr PESEL.

²³⁷ Utworzony na podstawie art. 13b ust. 1 ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne System Rejestrów Państwowych, składający się z PESEL – Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności, RSC – Rejestr Stanu Cywilnego, RDO – Rejestr Dowodów Osobistych, SOP – System Odnaczeń Państwowych, CRS – Centralny Rejestr Sprzeciwów, RDK – Rejestr Danych Kontaktowych, zob. <https://www.gov.pl/web/cyfryzacja/system-rejestrow-panstwowych>.

²³⁸ Zob. Rozwój Systemu Rejestrów Państwowych – Ministerstwo Cyfryzacji – portal Gov.pl, www.gov.pl.

²³⁹ Zob. art. 1 pkt 5 ustawy z 7 lipca 2023 r. o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie Krajowego Centrum Przetwarzania Danych (Dz.U. poz. 1501). „Krajowe Centrum Przetwarzania Danych» ma być: zespołem obiektów budowlanych, składających się na sieć ośrodków obliczeniowych połączonych łączami światłowodowymi wraz z infrastrukturą techniczną niezbędną do ich funkcjonowania, umożliwiającą przetwarzanie danych w systemach teleinformatycznych, w szczególności ich zbieranie, przeglądanie, utrwalanie, przechowywanie, organizowanie, opracowywanie, zmienianie, przesyłanie, udostępnianie, dopasowywanie lub łączenie, ograniczanie, usuwanie lub niszczenie, w sposób zapewniający ciągłość przepływu oraz bezpieczeństwo danych na potrzeby systemów teleinformatycznych wykorzystywanych w administracji publicznej przez operatorów usług kluczowych lub dostawców usług cyfrowych oraz państwowe osoby prawne, jak również spółki realizujące misję publiczną”.

- Zmiana standardu opisu legislacyjnego zbiorów danych administracji publicznej²⁴⁰, który ma na celu ułatwienie dalszej integracji i wykorzystanie w coraz większym stopniu potencjału technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT).
- Sukcesywnie wprowadzane podstawy prawne w postaci uprawnień do bezpośredniego, zautomatyzowanego dostępu do danych dla jednostek wykonujących administrację publiczną²⁴¹.
- Obecnie trwają prace nad Krajową Platformą Udostępniania Danych. Będzie to rozwiązanie organizacyjno-techniczne zapewniające ustandaryzowane mechanizmy dostępu do danych przetwarzanych w referencyjnych rejestrach publicznych. Platforma będzie składała się z wielu współpracujących ze sobą rozwiązań, które dzięki zastosowaniu wspólnych standardów i procedur „będą razem stanowiły jednej organizm”. „Przekazywanie” i „przesyłanie” zostanie zastąpione przez „uprawnienia dostępu”. Za opracowanie standardów i procedur, a także rozwiązań centralnych platformy odpowiedzialny będzie minister do spraw informatyzacji²⁴².

Warto zauważyć, że w przypadku zarządzania danymi przetwarzanymi przez podmioty wykonujące administrację rządową zachodzi powolna ewolucja systemów informacyjnych – od prostych ewidencji i rejestrów danych jednorodzących, przez zintegrowane i scentralizowane rejestry/ewidencje przetwarzające dane wielorodząjące aż do systemów ekspertowych na poziomie unikalnie zagregowanych zbiorów danych (SIO, SIOZ, POL-on). Wydaje się, że ten kierunek zmian będzie dotyczył wszystkich zbiorów danych i systemów informacyjnych używanych w administracji publicznej.

²⁴⁰ Zob. zapowiedzi zmiany sposobu projektowania rejestrów w dokumentach programowych architektury informacyjnej państwa (www.gov.pl/web/ia/rejestry-publiczne-dobre-praktyki-architektoniczne-i-legislacyjne) oraz rekomendacje dla osób opracowujących przepisy prawne będące podstawą działania „wszystkich zbiorów danych o uporządkowanej strukturze, prowadzonych przez podmiot realizujący zadania publiczne na podstawie przepisów ustawowych lub wydanych na ich podstawie aktów wykonawczych”, <https://www.gov.pl/attachment/59106046-f77f-418f-9346-aab567d00bcf>.

²⁴¹ Na przykład art. 15a. ustawy o informatyzacji: „Podmiot publiczny udostępnia dane gromadzone w prowadzonym rejestrze publicznym lub w systemie teleinformatycznym innemu podmiotowi publicznemu na potrzeby usługi online, świadczony przy użyciu systemu teleinformatycznego na każdorazowy [zautomatyzowany] wniosek osoby albo podmiotu, na rzecz których świadczona jest usługa online i których te dane dotyczą, po ich uwierzytelnieniu. Udostępnienie danych, następuje za pośrednictwem usług sieciowych między systemami teleinformatycznymi”.

²⁴² <https://www.gov.pl/web/ia/krajowa-platforma-udostepniania-danych--konceptja-rozwiazania>.

Bibliografia

Akty prawne

■ Prawo krajowe

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. nr 78, poz. 483, ze zm.
- Ustawa z 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, t.j. Dz.U. 2023, poz. 775.
- Ustawa z 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, t.j. Dz.U. 2023, poz. 556, ze zm.
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela, t.j. Dz.U. 2023, poz. 984.
- Ustawa z 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1184.
- Ustawa z 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece, t.j. Dz.U. 2023, poz. 146.
- Ustawa z 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1166.
- Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, t.j. Dz.U. 2023, poz. 165.
- Ustawa z 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1774.
- Ustawa z 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 645.
- Ustawa z 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym, t.j. Dz.U. 2022, poz. 883.
- Ustawa z 7 kwietnia 1989 r. o związkach zawodowych rolników indywidualnych, t.j. Dz.U. 2022, poz. 99.
- Ustawa z 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1752.
- Ustawa z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, t.j. Dz.U. 2023, poz. 40.
- Ustawa z 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, t.j. Dz.U. 2023, poz. 208.
- Ustawa z 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2039.
- Ustawa z 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1799.
- Ustawa z 19 kwietnia 1991 r. o izbach aptekarskich, Dz.U. 2021, poz. 1850.
- Ustawa z 23 maja 1991 r. o rozwiązywaniu sporów zbiorowych, t.j. Dz.U. 2020, poz. 123.
- Ustawa z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2647.
- Ustawa z 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2057.
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty, t.j. Dz.U. 2022, poz. 465.
- Ustawa z 28 września 1991 r. o lasach, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1356.
- Ustawa z 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, t.j. Dz.U. 2020, poz. 194.
- Ustawa z 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, t.j. Dz.U. 2023, poz. 682.
- Ustawa z 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych, t.j. Dz.U. 2021, poz. 1774.

- Ustawa z 29 września 1994 r. o rachunkowości, t.j. Dz.U. 2013, poz. 330.
- Ustawa z 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2483.
- Ustawa z 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej, t.j. Dz.U. 2023, poz. 773.
- Ustawa z 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1082.
- Ustawa z 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2500.
- Ustawa z 18 stycznia 1996 r. o kulturze fizycznej, t.j. Dz.U. 2001, nr 81, poz. 889.
- Ustawa z 21 listopada 1996 r. o muzeach, t.j. Dz.U. 2022, poz. 385.
- Ustawa z 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1516.
- Ustawa z 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1385.
- Ustawa z 11 kwietnia 1997 r. o ujawnieniu pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi w latach 1944–1990 osób pełniących funkcje publiczne, t.j. Dz.U. 1999, nr 42, poz. 428.
- Ustawa z 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1047.
- Ustawa z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, t.j. Dz.U. 2023, poz. 344.
- Ustawa z 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1090.
- Ustawa z 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1580.
- Ustawa z 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia, t.j. Dz.U. 2021, poz. 1995.
- Ustawa z 22 sierpnia 1997 r. o publicznej służbie krwi, t.j. Dz.U. 2023, poz. 318.
- Ustawa z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 100.
- Ustawa z 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych, t.j. Dz.U. 2020, poz. 2211.
- Ustawa z 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1526.
- Ustawa z 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, t.j., Dz.U. 2022, poz. 2094.
- Ustawa z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1230.
- Ustawa z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1251.
- Ustawa z 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, t.j. Dz.U. 2023, poz. 102.
- Ustawa z 21 maja 1999 r. o broni i amunicji, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2516.
- Ustawa z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1732.
- Ustawa z 7 października 1999 r. o języku polskim, t.j. Dz.U. 2021, poz. 672.
- Ustawa z 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1068.
- Ustawa z 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1170.
- Ustawa z 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych, t.j. Dz.U. 2005, nr 41, poz. 399.
- Ustawa z 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 380.

- Ustawa z 9 listopada 2000 r. o repatriacji, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1105.
- Ustawa z 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, t.j. Dz.U. 2023, poz. 462.
- Ustawa z 29 listopada 2000 r. o zbieraniu i wykorzystywaniu danych rachunkowych z gospodarstw rolnych, Dz.U. 2021, poz. 1215.
- Ustawa z 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1173.
- Ustawa z 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1622.
- Ustawa z 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1688.
- Ustawa z 18 stycznia 2001 r. o wyścigach konnych, t.j. Dz.U. 2020, poz. 1354.
- Ustawa z 2 marca 2001 r. o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 463.
- Ustawa z 30 marca 2001 r. o rolniczych badaniach rynkowych., Dz.U. nr 42, poz. 471.
- Ustawa z 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych, Dz.U. 2023, poz. 303.
- Ustawa z 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2556.
- Ustawa z 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej, t.j. Dz.U. 2020, poz. 1903.
- Ustawa z 7 czerwca 2001 r. o leśnym materiale rozmnożeniowym, t.j. Dz.U. 2019, poz. 1097.
- Ustawa z 22 czerwca 2001 r. o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych, t.j. Dz.U. 2022, poz. 546.
- Ustawa z 6 lipca 2001 r. o usługach detektywistycznych, t.j. Dz.U. 2020, poz. 129.
- Ustawa z 6 lipca 2001 r. o przetwarzaniu informacji kryminalnych, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2448.
- Ustawa z 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2301.
- Ustawa z 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2378.
- Ustawa z 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1235.
- Ustawa z 30 października 2002 r. o pomocy publicznej dla przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu dla rynku pracy, t.j. Dz.U. 2021, poz. 239.
- Ustawa z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2189.
- Ustawa z 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1786.
- Ustawa z 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin, t.j. Dz.U. 2021, poz. 213.
- Ustawa z 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej, t.j. Dz.U. 2022, poz. 240.
- Ustawa z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, t.j. Dz.U. 2022, poz. 840.
- Ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 390.
- Ustawa z 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, t.j. Dz.U. 2023, poz. 885.
- Ustawa z 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1318.

- Ustawa z 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2629.
- Ustawa z 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1075.
- Ustawa z 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1502.
- Ustawa z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1570.
- Ustawa z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, t.j. Dz.U. 2023, poz. 901.
- Ustawa z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1336.
- Ustawa z 20 kwietnia 2004 r. o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1228.
- Ustawa z 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 779.
- Ustawa z 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, t.j. Dz.U. 2023, poz. 681.
- Ustawa z 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1648.
- Ustawa z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2561.
- Ustawa z 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego, t.j. Dz.U. 2019, poz. 1326.
- Ustawa z 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, t.j. Dz.U. 2020, poz. 2056.
- Ustawa z 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, t.j. Dz.U. 2023, poz. 57.
- Ustawa z 1 lipca 2005 r. o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1185.
- Ustawa z 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa, t.j. Dz.U. 2017, poz. 248.
- Ustawa z 8 lipca 2005 r. o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej, t.j. Dz.U. 2017, poz. 2097.
- Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, t.j. Dz.U. 2023, poz. 172.
- Ustawa z 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, t.j. Dz.U. 2023, poz. 646.
- Ustawa z 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego, t.j. Dz.U. 2023, poz. 872.
- Ustawa z 22 lipca 2006 r. o paszach, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1149.
- Ustawa z 24 sierpnia 2006 r. o podatku tonażowym, t.j. Dz.U. 2021, poz. 985.
- Ustawa z 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych, t.j. Dz.U. 2022, poz. 403.
- Ustawa z 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, t.j. Dz.U. 2023, poz. 846.
- Ustawa z 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1448.
- Ustawa z 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów, t.j. Dz.U. 2023, poz. 342.

- Ustawa z 18 października 2006 r. o wyrobie napojów spirytusowych oraz o rejestracji i ochronie oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych, t.j. Dz.U. 2020, poz. 1419.
- Ustawa z 16 listopada 2006 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych, t.j. Dz.U. 2021, poz. 1820.
- Ustawa z 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1259.
- Ustawa z 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, t.j. Dz.U. 2020, poz. 2187.
- Ustawa z 15 czerwca 2007 r. o licencji doradcy restrukturyzacyjnego, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1007.
- Ustawa z 29 czerwca 2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów, t.j. Dz.U. 2020, poz. 1792.
- Ustawa z 6 lipca 2007 r. o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych, t.j. Dz.U. 2022, poz. 406.
- Ustawa z 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu, t.j. Dz.U. 2023, poz. 569.
- Ustawa z 24 sierpnia 2007 r. o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1355.
- Ustawa z 7 września 2007 r. o Karcie Polaka, t.j. Dz.U. 2023, poz. 192.
- Ustawa z 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1300.
- Ustawa z 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2336.
- Ustawa z 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1545.
- Ustawa z 7 listopada 2008 r. o europejskim ugrupowaniu współpracy terytorialnej, t.j. Dz.U. 2021, poz. 1219.
- Ustawa z 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków, t.j. Dz.U. 2022, poz. 438.
- Ustawa z 5 grudnia 2008 r. o organizacji rynku rybnego, t.j. Dz.U. 2021, poz. 678.
- Ustawa z 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1284.
- Ustawa z 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1542.
- Ustawa z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 164.
- Ustawa z 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 616.
- Ustawa z 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim, t.j. Dz.U. 2022, poz. 465.
- Ustawa z 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1113.
- Ustawa z 7 maja 2009 r. o zadośćuczynieniu rodzinom ofiar zbiorowych wystąpień wolnościowych w latach 1956–1989, t.j. Dz.U. 2020, poz. 678.
- Ustawa z 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych, t.j. Dz.U. 2022, poz. 301.
- Ustawa z 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji, t.j. Dz.U. 2022, poz. 673.
- Ustawa z 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 227.

- Ustawa z 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 528.
- Ustawa z 25 czerwca 2010 r. o sporcie, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1599.
- Ustawa z 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1191.
- Ustawa z 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1277.
- Ustawa z 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, t.j. Dz.U. 2023, poz. 204.
- Ustawa z 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, t.j. Dz.U. 2023, poz. 991.
- Ustawa z 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2597.
- Ustawa z 28 kwietnia 2011 r. o systemie informacji w ochronie zdrowia, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1555.
- Ustawa z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1426.
- Ustawa z 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze, t.j. Dz.U. 2023, poz. 633.
- Ustawa z 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarstwa i położniczego, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2702.
- Ustawa z 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 714.
- Ustawa z 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie morskim, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1666.
- Ustawa z 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2147.
- Ustawa z 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2360.
- Ustawa z 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie, t.j. Dz.U. 2021, poz. 129.
- Ustawa z 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1640.
- Ustawa z 14 grudnia 2012 r. o odpadach, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1587.
- Ustawa z 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin, t.j. Dz.U. 2023, poz. 340.
- Ustawa z 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1658.
- Ustawa z 27 września 2013 r. o pomocy państwa w nabyciu pierwszego mieszkania przez młodych ludzi, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2628.
- Ustawa z 22 listopada 2013 r. o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1689.
- Ustawa z 14 marca 2014 r. o zasadach prowadzenia zbiorów publicznych, t.j. Dz.U. 2020, poz. 1672.
- Ustawa z 29 sierpnia 2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków, t.j. Dz.U. 2021, poz. 497.
- Ustawa z 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1378.
- Ustawa z 19 grudnia 2014 r. o rybołówstwie morskim, t.j. Dz.U. 2023, poz. 475.
- Ustawa z 15 stycznia 2015 r. o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 465.
- Ustawa z 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1436.
- Ustawa z 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach renesjonowanych z powodów politycznych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 388.

- Ustawa z 15 maja 2015 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych, t.j. Dz.U. 2020, poz. 2065.
- Ustawa z 27 maja 2015 r. o finansowaniu wspólnej polityki rolnej, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2068.
- Ustawa z 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 589.
- Ustawa z 25 czerwca 2015 r. o leczeniu niepłodności, t.j. Dz.U. 2020, poz. 442.
- Ustawa z 25 czerwca 2015 r. – Prawo konsularne, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1329.
- Ustawa z 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, t.j. Dz.U. 2023, poz. 656.
- Ustawa z 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1608.
- Ustawa z 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1622.
- Ustawa z 25 września 2015 r. o zawodzie fizjoterapeuty, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1213.
- Ustawa z 9 października 2015 r. o produktach biobójczych, t.j. Dz.U. 2021, poz. 24.
- Ustawa z 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, t.j. Dz.U. 2020, poz. 226.
- Ustawa z 15 stycznia 2016 r. o jednorazowym dodatku pieniężnym dla niektórych emerytów, rencistów i osób pobierających świadczenia przedemerytalne, zasiłki przedemerytalne, emerytury pomostowe albo nauczycielskie świadczenia kompensacyjne w 2016 r., Dz.U. poz. 2011.
- Ustawa z 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, t.j. Dz.U. 2023, poz. 810.
- Ustawa z 13 kwietnia 2016 r. o bezpieczeństwie obrotu prekursorami materiałów wybuchowych, t.j. Dz.U. 2019, poz. 994.
- Ustawa z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1304.
- Ustawa z 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, t.j. Dz.U. 2021, poz. 724.
- Ustawa z 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej, t.j. Dz.U. 2021, poz. 1797.
- Ustawa z 23 września 2016 r. o pozasądowym rozwiązywaniu sporów konsumenckich, Dz.U. poz. 1823.
- Ustawa z 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, t.j. Dz.U. 2020, poz. 1329.
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, Dz.U. 2017, poz. 60.
- Ustawa z 16 grudnia 2016 r. o zarządzaniu mieniem państwowym, t.j. Dz.U. 2023, poz. 973.
- Ustawa z 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1308.
- Ustawa z 24 lutego 2017 r. o uzyskiwaniu tytułu specjalisty w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia, t.j. Dz.U. 2023, poz. 506.
- Ustawa z 9 marca 2017 r. o systemie monitorowania drogowego i kolejowego przewozu towarów oraz obrotu paliwami opałowymi, t.j. Dz.U. 2023, poz. 104.

- Ustawa z 23 marca 2017 r. o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2245.
- Ustawa z 25 maja 2017 r. o restytucji narodowych dóbr kultury, t.j. Dz.U. 2019, poz. 1591.
- Ustawa z 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1478.
- Ustawa z 24 listopada 2017 r. o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych, t.j. 2023, poz. 1394, ze zm.
- Ustawa z 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1111.
- Ustawa z 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1124.
- Ustawa z 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, t.j. Dz.U. 2023, poz. 221.
- Ustawa z 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy, t.j. Dz.U. 2022, poz. 541.
- Ustawa z 12 kwietnia 2018 r. o rejestracji jachtów i innych jednostek pływających o długości do 24 m, t.j. Dz.U. 2020, poz. 1500.
- Ustawa z 9 maja 2018 r. o przetwarzaniu danych dotyczących przelotu pasażera, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1441.
- Ustawa z 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych, t.j. Dz.U. 2019, poz. 1781.
- Ustawa z 15 czerwca 2018 r. o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi, Dz.U. poz. 1293.
- Ustawa z 5 lipca 2018 r. o tachografach, t.j. Dz.U. 2023, poz. 324.
- Ustawa z 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, t.j. Dz.U. 2023, poz. 742.
- Ustawa z 13 września 2018 r. o Centrum Medycznym Kształcenia Podyplomowego, t.j. Dz.U. 2021, poz. 77.
- Ustawa z 4 października 2018 r. o produktach kosmetycznych, Dz.U. poz. 2227.
- Ustawa z 9 listopada 2018 r. o kołach gospodyń wiejskich, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1179.
- Ustawa z 22 listopada 2018 r. o grobach weteranów walk o wolność i niepodległość Polski, Dz.U. poz. 2529.
- Ustawa z 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych, t.j. Dz.U. 2021, poz. 1909.
- Ustawa z 14 grudnia 2018 r. o promowaniu energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji, t.j. Dz.U. 2022, poz. 553.
- Ustawa z 14 grudnia 2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1206.
- Ustawa z 31 stycznia 2019 r. o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym, Dz.U. 2022, poz. 1051.
- Ustawa z 13 czerwca 2019 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1743.
- Ustawa z 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, t.j. Dz.U. 2023, poz. 156.
- Ustawa z 9 sierpnia 2019 r. o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2021 r., t.j. Dz.U. 2021, poz. 1143.

- Ustawa z 9 stycznia 2020 r. o dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów, t.j. Dz.U. 2022, poz. 2575.
- Ustawa z 13 lutego 2020 r. o ochronie roślin przed agrofagami, t.j. Dz.U. 2023, poz. 301.
- Ustawa z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1327.
- Ustawa z 19 czerwca 2020 r. o dodatku solidarnościowym przyznawanym w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom COVID-19, t.j. Dz.U. 2022, poz. 93.
- Ustawa z 15 lipca 2020 r. o Polskim Bonie Turystycznym, t.j. Dz.U. 2023, poz. 35.
- Ustawa z 14 sierpnia 2020 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom zesłanym lub deportowanym przez władze Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, t.j. Dz.U. 2021, poz. 2029.
- Ustawa z 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 285.
- Ustawa z 10 grudnia 2020 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich, Dz.U. 2021, poz. 36.
- Ustawa z 10 grudnia 2020 r. o zawodzie farmaceuty, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1873.
- Ustawa z 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1589.
- Ustawa z 29 października 2021 r. o świadczeniu wyrównawczym dla osób uprawnionych do wcześniejszej emerytury z tytułu opieki nad dziećmi wymagającymi stałej opieki, Dz.U. poz. 2314.
- Ustawa z 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym, t.j. Dz.U. 2023, poz. 883.
- Ustawa z 2 grudnia 2021 r. o wyrobach winiarskich, t.j. Dz.U. 2023, poz. 550.
- Ustawa z 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych, t.j. Dz.U. 2023, poz. 194.
- Ustawa z 24 lutego 2022 r. o wsparciu gospodarstw domowych w ponoszeniu kosztów związanych ze zmianą standardu nadawania naziemnej telewizji cyfrowej, t.j. Dz.U. 2022, poz. 1399.
- Ustawa z 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny, Dz.U. poz. 2305.
- Ustawa z 7 kwietnia 2022 r. o wyrobach medycznych, Dz.U. poz. 974.
- Ustawa z 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027, Dz.U. poz. 1079.
- Ustawa z 23 czerwca 2022 r. o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1235.
- Ustawa z 23 czerwca 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców niektórych paliw stałych w związku z sytuacją na rynku tych paliw, Dz.U. poz. 1477.
- Ustawa z 5 sierpnia 2022 r. o transporcie materiałów niebezpiecznych drogą powietrzną, Dz.U. poz. 1715.
- Ustawa z 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw, t.j. Dz.U. 2023, poz. 1772.
- Ustawa z 15 września 2022 r. o medycynie laboratoryjnej, Dz.U. poz. 2280.
- Ustawa z 27 października 2022 r. o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku, Dz.U. poz. 2243.

- Ustawa z 27 października 2022 r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych, Dz.U. poz. 2236.
- Ustawa z 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, Dz.U. poz. 2727.
- Ustawa z 16 listopada 2022 r. o systemie teleinformatycznym do obsługi niektórych umów, Dz.U. poz. 2754.
- Ustawa z 1 grudnia 2022 r. o Systemie Informacji Finansowej, Dz.U. 2023, poz. 180.
- Ustawa z 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027, Dz.U. poz. 412.
- Ustawa z 9 marca 2023 r. o rejestracji i ochronie nazw pochodzenia, oznaczeń geograficznych oraz gwarantowanych tradycyjnych specjalności produktów rolnych i środków spożywczych, win lub napojów spirytusowych oraz o produktach tradycyjnych, Dz.U. poz. 588.
- Ustawa z 26 maja 2023 r. o kolejnym dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów, Dz.U. poz. 1407.
- Ustawa z 26 maja 2023 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury na lata 2021–2027, Dz.U. poz. 1273.
- Ustawa z 16 czerwca 2023 r. o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych, Dz.U. poz. 1719.
- Ustawa z 7 lipca 2023 r. o wsparciu rozwoju kompetencji cyfrowych uczniów i nauczycieli, Dz.U. poz. 1369.
- Ustawa z 13 lipca 2023 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie biogazowni rolniczych, a także ich funkcjonowaniu, Dz.U. poz. 1597.
- Rozporządzenie Rady Ministrów z 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych, Dz.U. 2017, poz. 2247.
- Rozporządzenie Rady Ministrów z 15 czerwca 2021 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”, Dz.U. poz. 1092.
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków, Dz.U. poz. 1390.

■ Prawo unijne

- Traktat o Unii Europejskiej – wersja skonsolidowana, Dz.Urz. UE C 202 z 7 czerwca 2016 r.
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE, Dz.Urz. UE L 119 z 2016 r.

Inne

- Diagram Grupy Architektury Danych Rady Architektury IT KRMC, <https://www.gov.pl/photo/d3f9d6a7-952c-432d-8fcf-5b93becd18ed>.

- Informacje Ministerstwa Cyfryzacji dotyczące rejestrów kluczowych, <https://www.gov.pl/web/ia/systemy-i-rejestry>.
- Kluczowe Rejestry Publiczne: model rejestru PESEL, <https://www.gov.pl/web/ia/kluczowe-rejestry-publiczne-model-rejestru-pesel>.
- Koncepcja Rejestrów Referencyjnych, <https://www.gov.pl/web/ia/koncepcja-rejestrow-referencyjnych>.
- Krajowa Platforma Udostępniania Danych – koncepcja rozwiązania, <https://www.gov.pl/web/ia/krajowa-platforma-udostepniania-danych---koncepcja-rozwiazania>.
- Minister Sprawiedliwości z dostępem do danych osobowych uczestników spraw sądowych? Uwagi RPO*, <https://bip.brpo.gov.pl>.
- Ogólnopolski system monitorowania ekonomicznych losów absolwentów szkół wyższych, <https://ela.nauka.gov.pl/pl>.
- Platforma Usług Elektronicznych Skarbowo-Celnych, <https://puesc.gov.pl/>.
- Płyną skargi w sprawie ewidencji „Sportowe talenty”. Dane uczniów mogą być zagrożone*, <https://www.portalsamorzadowy.pl/edukacja/plyna-skargi-w-sprawie-ewidencji-sportowe-talenty-dane-uczniow-moga-byc-zagrozone.494867.html>.
- Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, nr z wykażu UD385/IX kad., <https://legislacja.gov.pl/projekt/12359152/katalog/12874731#12874731>.
- Rejestry publiczne – dobre praktyki architektoniczne i legislacyjne*, <https://www.gov.pl/web/ia/rejestry-publiczne-dobre-praktyki-architektoniczne-i-legislacyjne>.
- Rozwój Systemu Rejestrów Państwowych, <https://www.gov.pl/web/cyfryzacja/rozwój-systemu-rejestrow-panstwowych>.
- Strona internetowa aplikacji mObywatel, <https://www.gov.pl/web/mobywatel>.
- Strona internetowa Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, <https://aplikacja.ceidg.gov.pl/CEIDG/Index.aspx>.
- Strona internetowa Centrum e-Zdrowia, <https://www.cez.gov.pl/>.
- Strona internetowa Repozytorium Standardów Informacyjnych, <https://rsi.stat.gov.pl/#/>.
- Strona rządowa Rzeczypospolitej Polskiej, <https://www.gov.pl/web/ia/osoba-fizyczna---model-wlasnosci-podstawowych>.
- System Inwentaryzacji Systemów Teleinformatycznych, <https://sist.itl.waw.pl/>.
- System monitoringu karier absolwentów, <https://losyabsolwentow.ibe.edu.pl/>.
- System Poboru Opłaty Elektronicznej Krajowej Administracji Skarbowej, <https://etoll.gov.pl/>.
- System Rejestrów Państwowych, <https://www.gov.pl/web/cyfryzacja/system-rejestrow-panstwowych>.
- System Wymiany Informacji na Rynku Wewnętrznym IMI, <https://www.gov.pl/web/rozwój-technologie/system-wymiany-informacji-na-rynku-wewnetrznym-imi>.